

แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ธารนนท์ สุขสมโภชน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2568

GUIDELINES FOR BUILDING RELATIONSHIPS BETWEEN SCHOOLS
AND COMMUNITIES THROUGH PARTICIPATORY UNDER
LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

THARANAN SUKSOMPOCH

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE INNOVATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE
PATHUM THANI PROVINCE

2025

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบ
มีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่อนักศึกษา   ธารนนท์ สุขสมโภชน์

รหัสประจำตัว   65U54620206

ปริญญา   ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา   นวัตกรรมการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รศ. ดร.อรสา จรูญธรรม)

..... กรรมการ
(ผศ. ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติพร พิษณุกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัชฉาน ศรีเอี่ยม)

..... กรรมการและเลขานุการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ
(อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ธารนันท์ สุขสมโภชน์. (2568). แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา. อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.อรสา จรุงธรรม ผศ. ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 399 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเนวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะเวลาที่ 1 ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ได้รับการคัดเลือกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น 2.2 สร้างแนวทางการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ได้รับการคัดเลือกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา 2.3 ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมแนวทางการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$, $SD = .27$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้บริการชุมชน ($M = 4.52$, $SD = .32$) การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.50$, $SD = .35$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.49$, $SD = .34$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.48$, $SD = .35$) ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านนี้ความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือการให้บริการชุมชน ($PNImodified = .02$) รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ ($PNImodified = .01$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($PNImodified = .01$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($PNImodified = .00$) และ 2) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้แนวทางแบบ 4P + PDCA ได้แก่ การให้บริการชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วม การประชาสัมพันธ์ และการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และการนำวงจรบริหารงานคุณภาพมาใช้ร่วมกัน ได้จำนวน 46 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้แนวทางแบบ 4P + PDCA ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หลักการดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้ในการวางแผน เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางให้โรงเรียนและชุมชนสัมฤทธิ์ประโยชน์ร่วมกันเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาการศึกษา

คำสำคัญ: การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม

Tharanan Suksompoch. (2025). Guidelines for Building Relationships between Schools and Communities through Participatory under Local Administrative Organization . Master of Education (Educational Administrative Innovation). Advisors: Assoc. Prof. Dr. Orasa Charoontham, Asst. Prof. Dr. Chanchai Wongsirasawat

ABSTRACT

This mixed methods research aimed to 1) study the necessity of building relationships between schools and their communities under Local Administrative Organization; and 2) develop guidelines for building relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization. The study was conducted in 2 phases: Phase 1 was to study the necessity of building relationships between schools and their communities under Local Administrative Organization. The sample group consisted of 399 teachers under Local Administrative Organization. The research instrument was a questionnaire with a Cronbach's alpha reliability coefficient of .95. Statistics used in data analysis included percentages, means, standard deviations, and modified priority needs index. Phase 2 was to develop guidelines for building relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization, consisting of 3 sub-steps. Step 2.1: Study guidelines for building relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization. During this phase, data analysis, studies of relevant research, and schools demonstrating best practices were reviewed. A local administrative organization with outstanding performance was selected. Step 2.2: Create guidelines for building relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization through group discussions based on the study of relevant research and schools with best practices. A local administrative organization with outstanding performance was selected, and data were analyzed using content analysis. Step 2.3: Examine guidelines for promoting the development of relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization. This process involved 9 experts. The research instrument was an evaluation form for assessment of suitability, feasibility, and usefulness. Statistics used to analyze data were mean and standard deviation.

The results revealed that 1) the assessment of needs for relationships between schools and communities of schools under Local Administrative Organization, overall and in each aspect, were at a high level ($M = 4.50$, $SD = .27$). The average values, ranked from highest to lowest, were: community service ($M = 4.52$, $SD = .32$), public relations ($M = 4.50$, $SD = .35$), receiving support from the community ($M = 4.49$, $SD = .34$), and community participation ($M = 4.48$, $SD = .35$). The needs of school-community relationships of schools under Local Administrative Organization. The needs index were as follows: 1) The area with the highest need value was community service ($PN_{\text{modified}} = .02$), followed by public relations ($PN_{\text{modified}} = .01$), receiving support from the community ($PN_{\text{modified}} = .01$), and community participation ($PN_{\text{modified}} = .00$); and 2) guidelines for building relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization used the 4P + PDCA approach: community service, community participation, public relations, and receiving support from the community, with the use of quality management cycle, resulting in a total of 46 guidelines, which were overall appropriate, feasible, and beneficial at the highest level.

The knowledge gained from this research includes guidelines for building relationships between schools and communities through participatory management of schools under Local Administrative Organization. Building relationships between schools and communities uses the quality management model 4P + PDCA. These principles can be applied to use information obtained from this research as guidelines for schools and communities to achieve mutual benefits and create efficiency and effectiveness in educational development.

Keywords: Building Relationships Between Schools and Communities, Educational Institution Administrators, Participatory Management

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี อาจารย์ ดร.สุภัชฌาน ศรีเอี่ยม นายเฉลียว วิเศษศรี นางสาวพัชรี แก้ววิสิการณ และนายสันต ปล่อยทอง ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งแนะนำและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมิน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่กำเนิดและสั่งสอน อบรม เลี้ยงดู เป็นกำลังใจมาโดยตลอด และประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา บุรพคณาจารย์ ครอบครัว เพื่อนร่วมเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นส่วนหนึ่งจนทำให้งานวิจัยฉบับนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

ธารณันท์ สุขสมโภชน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	12
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	25
2.3 การประเมินความต้องการจำเป็น	37
2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษา	43
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
3.1 ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	65
3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการ บริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอน ย่อย รายละเอียดดังนี้.....	91

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
4.1 ระยะที่ 1 แนวทางการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	95
4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 3 ขั้นตอน ย่อย รายละเอียดดังนี้.....	106
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	142
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	142
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	153
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	161
บรรณานุกรม.....	162
ภาคผนวก.....	169
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย.....	170
ภาคผนวก ข แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา.....	187
ภาคผนวก ค เครื่องมือวิจัย.....	199
ประวัติผู้วิจัย.....	205

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 สัณเคราะห์องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	19
ตารางที่ 2 สัณเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	32
ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสุ่มจำแนกตามกลุ่มประเภท	88
ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน	97
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ ให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านให้บริการชุมชน โดยรวมและรายข้อ	98
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ ให้เป็น ของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ	100
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ ให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อ	102
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ ให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ	104
ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	106
ตารางที่ 11 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชนปิยะ	107

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ : พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.....	112
ตารางที่ 13 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน	114
ตารางที่ 14 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	116
ตารางที่ 15 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียน โรงเรียนเทศบาล 1 ชจรนดิษฐ์.....	118
ตารางที่ 16 ผลการศึกษาคำประกอบและแนวการปฏิบัติที่สอดคล้องกับองค์ประกอบแนวทาง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	122
ตารางที่ 17 รายละเอียด (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากเอกสารสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 และสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 จำนวน 50 ประเด็น ดังนี้.....	125
ตารางที่ 18 แสดงรายละเอียดของ (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	130
ตารางที่ 19 ผลการตรวจสอบประเมิน (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	131
ตารางที่ 20 รายละเอียดแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA ประเด็นมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ดังนี้.....	133
ตารางที่ 21 แสดงรายละเอียดของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	138
ตารางที่ 22 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน	139
ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในสังกัดองค์กร	

ปกครองส่วนท้องถิ่น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและราย

ด้าน..... 140

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2 (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	124
ภาพที่ 3 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA.....	132

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีศักยภาพการแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้น จะต้องอาศัยหลายปัจจัย ซึ่งมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวขับเคลื่อนกลไกต่าง ๆ ให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งได้แปลงยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยบริบทการพัฒนาประเทศในมิติด้านทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญ กล่าวคือ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่า มีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานใด ๆ เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ และไม่ได้รับการพัฒนา ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน และยังไม่มีระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนากำลังแรงงานที่จะช่วยระบุถึงสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของงานแต่ละอาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจให้ความสำคัญมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา จึงเป็นข้อจำกัดในการผลิตและยกระดับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและทิศทางการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศสู่ฐานนวัตกรรมที่มีแนวโน้มความต้องการทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น อาทิ ความรอบรู้ด้านดิจิทัล การจัดการข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ โค้ดดิ้ง รวมไปถึงทักษะที่เทคโนโลยี ไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะทางพฤติกรรม อาทิ ทักษะมนุษย์ การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม หรือความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่ทำหน้าที่หลักในการให้ความรู้ให้การศึกษาอย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคมและเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศชาติโรงเรียนจะทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ผู้เรียนได้ครบสมบูรณ์นั้นย่อมเป็นไปได้ยาก ซึ่งต้องยอมรับว่าการศึกษา คือ การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ประสบการณ์ที่ผู้เรียนควรจะได้รับซึ่งไม่ได้มีอยู่ในเฉพาะโรงเรียนเท่านั้นแต่ยังอยู่ในพื้นที่ชุมชนอีกมาก ชุมชนจึงมีส่วนให้ประสบการณ์ที่เป็นรากฐานทางวัฒนธรรม ความรู้โดยเฉพาะในด้านทักษะอาชีพ และเจตคติ แก่ผู้เรียนดังนั้นโรงเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับสภาพความเป็นไปทางสังคม เศรษฐกิจและตลาดแรงงานต่อไปในอนาคต ทั้งยังถูกต้องสอดคล้องตามระบอบประชาธิปไตย ที่ให้ท้องถิ่นได้

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน จัดดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน โรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับชุมชน และทำประโยชน์ให้กับชุมชน ในขณะเดียวกันก็พร้อมเปิดโอกาสให้กับชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมและการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น และให้ท้องถิ่น สนองความต้องการของสังคม ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ดังปรากฏในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 ระบุว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน และในหมวดที่ 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 57 ระบุว่า ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากประเทศไทยได้สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมาอย่างยาวนาน ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสการเข้าถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ วางแผนการดำเนินงานและจัดการศึกษา ร่วมกันปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ทำให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดี โรงเรียนเป็นแหล่งคัดเลือกคนให้ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนในชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งรวมสาขาวิชาต่าง ๆ โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรม โรงเรียนเป็นศูนย์อบรมของชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียน จนทำให้เกิดผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของชุมชนและตลาดแรงงานเศรษฐกิจของประเทศชาติ จากการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยทั่วไปจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานด้านนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจาก คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา อาจยังไม่เข้าใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนทำให้โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร หรือหากให้ความร่วมมือก็จะมุ่งไปที่

การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทั้งบริจาคทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ และการร่วมเป็นวิทยากร แต่การมีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่มากนัก ยังไม่สามารถมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมริเริ่ม ร่วมวางแผน และร่วมประเมินผลได้ อีกทั้งลักษณะของผู้บริหารที่มีสภาพความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูไม่เป็นไปด้วยดี คือ มีเวลาสัมพันธ์กับชุมชนน้อย หรือไม่หาโอกาสสัมพันธ์กับชุมชน มีปัญหาทางเศรษฐกิจ การบริหารด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนไม่เป็นระบบ และไม่เอื้อต่อความสัมพันธ์กับชุมชน (มัลลิกา แก้วจ้อน, 2565) จะเห็นได้ว่าโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ผลกระทบของโรงเรียนต่อชุมชน คือ ความสามารถในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อคุณภาพของบุคคลในชุมชนนั้น ในขณะที่เดียวกันชุมชนก็มีผลกระทบต่อโรงเรียนเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในการจัดการศึกษาจะได้ผลเพียงใดย่อมขึ้นกับความร่วมมือและการสนับสนุนของชุมชนถ้าหากชุมชนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ให้การสนับสนุน โรงเรียนก็ไม่สามารถจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นไปในลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์, 2560)

การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและเกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนมากที่สุด จึงจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มคิด การวางแผนการนำไปปฏิบัติและการประเมินผล รวมทั้งได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน (ประภาพร ชื่อสิทธิกุล, 2560) ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เป็นแนวทางในการบริหาร เนื่องจากการทำงานในชีวิตจริง บางงานไม่สามารถทำได้เพียงคนเดียวสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย หลายหน่วยงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญในเรื่องของคนและงานควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งนักเรียน ครูผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป เปิดโอกาสให้ได้ทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นร่วมกัน วางแผนร่วมกัน (ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม, 2560) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้ที่มิบทบาทหน้าสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิค และวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุดและเกิดผลสำเร็จขององค์กร การเป็นผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะ และอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและทุกฝ่าย ทุกสถาบัน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (ณัฐพงษ์ คำเงิน, 2566)

ความจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสำคัญยิ่งในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและการพัฒนาประเทศ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตลอดจนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาท้องถิ่นเพื่อให้การบริการการศึกษาท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่นพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการของคนในท้องถิ่น แต่จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (กอพร ต่อพัฒน์กิจกุล, 2560) ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เข้าใจหลักการและบทบาทของโรงเรียนกับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร (รณกร ไช่เนาะ และคณะ, 2562) อีกทั้งส่วนมากผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาอย่างไม่ต่อเนื่องและค่อนข้างน้อย (มัลลิกา แก้วจ้อน, 2565) จึงทำให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาในการประสานงานความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูในโรงเรียนฝ่ายเดียว แต่โรงเรียนต้องร่วมมือกับชุมชน ให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความนิยมให้เกิดขึ้นในชุมชน (กัญจนพร ศรีมงคล, 2565)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่า จะได้แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางให้โรงเรียนและชุมชนสัมฤทธิ์ประโยชน์ร่วมกันเกิดประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลในการพัฒนาการศึกษา ที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนที่จะเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศไทยต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

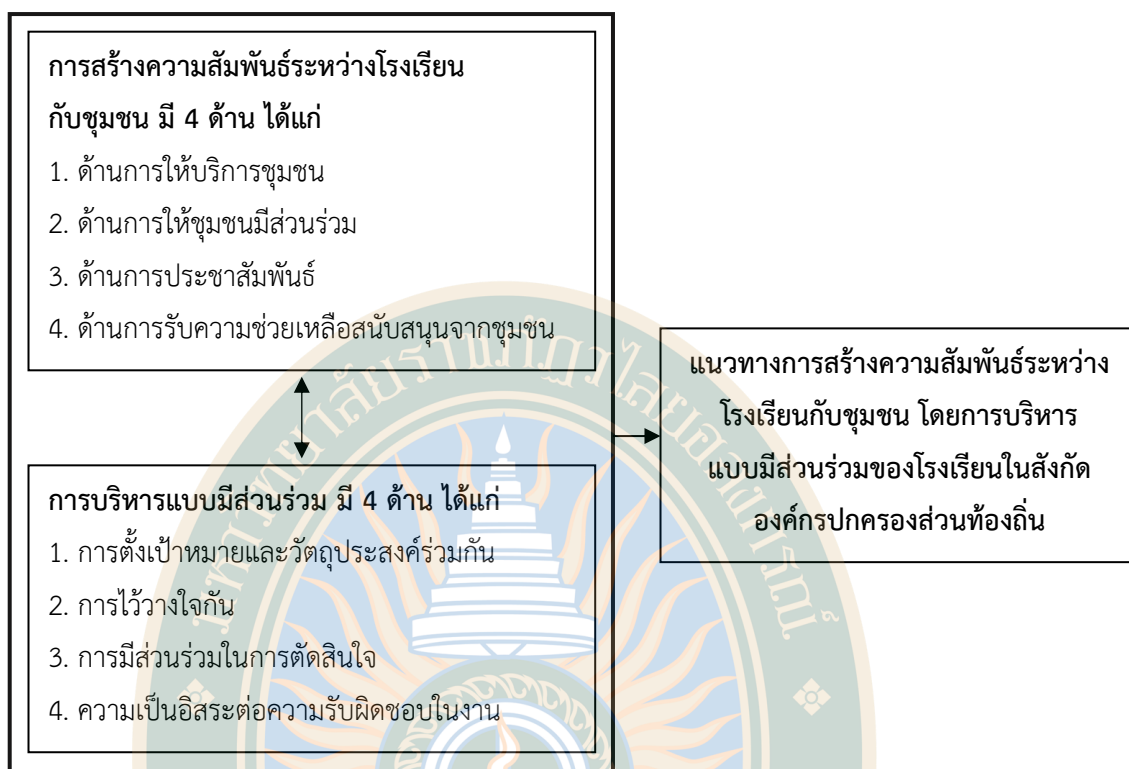
1.3.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ไว้ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากการสังเคราะห์แนวคิด และงานวิจัยของ กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ประจักษ์ พิภกรโทก (2565) บรรจบ จันทร์ที (2564) รณกร ไข่นาค และคณะ (2562) นาวัน แกละสมุทร (2562) ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย (2561) อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรปัญญา (2561) ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560) ศราวุธ คามวัลย์ และคณะ (2560) ศิริพร เพ็งพา (2560) จารุภา ทรัพย์มี (2560) และ ชีวรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560)

1.4.2 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม การสังเคราะห์แนวคิด และงานวิจัยของ วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) โกศล เย็นสุขใจชน (2565) บุชบา เคชนะอ่อน (2565) สุพจน์ สุระเพิ่ม (2565) วัชรกร ชวดกลางลา (2565) กันทิมา ตีกะพี (2565) ศิริเกศ เพ็ชรขำ (2565) ปาริชาติ แก้วสาร (2564) จิตรา แก้วมะ (2563) วิโรจน์ สุรสาคร (2561) พงนิย มั่งคั่ง (2560) และ Swansburg (1996) แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยจำแนกตามขั้นตอนการวิจัย 2 ระยะ โดยแต่ละระยะมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 90,777 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 399 คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling)

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอนย่อย รายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการในแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้จากการสัมภาษณ์ความต้องการจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสังเคราะห์แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมแนวทางการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา 3 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 คน นักวิชาการศึกษา 3 คน ที่ได้มาจากการใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1.6.1 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการติดต่อกับชุมชน มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ คอยสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย

1.6.1.1 ด้านการให้บริการชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน และจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

1.6.1.2 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนโดยมีวิธีการศึกษาความต้องการของชุมชนกำหนดนโยบาย การวางแผนงานและมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน สถานศึกษาเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

1.6.1.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน การชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ โดยการจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสมและทันสมัย ทั้งการจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชนตลอดจนมีการจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อพัฒนาปรับปรุงสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.6.1.4 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งเสริมการศึกษา โดยชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน หรือการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน รวมถึงการจัดหาทุนการศึกษาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ การร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม

1.6.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กรพร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพันการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีอิสระในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งประกอบไปด้วย

1.6.2.1 การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางเดียวกันและลดความสับสน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนงาน และกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ช่วยให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของในเป้าหมายและผลลัพธ์ร่วมกัน ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมขององค์กร

1.6.2.2 การไว้วางใจกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น มีการสนับสนุนและให้อิสระซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องมีการควบคุมหรือกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด การไว้วางใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจในความร่วมมือของบุคลากร รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและการแสดงความสามารถในการทำงานอย่างอิสระ ซึ่งส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น มีความสัมพันธ์ที่ดี และเกิดความภาคภูมิใจต่อองค์กร

1.6.2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือ ครู และประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการประชุมเพื่อนำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับ

การวางแผนการดำเนินงาน การริเริ่มโครงการต่าง ๆ กระบวนการนี้ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสามารถทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบมากขึ้น รวมถึงสนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.6.2.4 ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออก ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความเป็นอิสระต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความคิด ริเริ่มความคิดสร้างสรรค์กับการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องถูกควบคุมหรือจำกัด เพื่อกระตุ้น ให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สนับสนุนด้านทรัพยากรแก่ครูในการปฏิบัติงาน ได้อย่างเหมาะสมและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์มาพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมและ สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

1.6.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ ในสถานศึกษาโดยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการ แทนผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.4 ครู หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.5 โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด สังกัดเทศบาล สังกัดเทศบาลนคร สังกัดเทศบาลเมือง สังกัดเทศบาลตำบลและ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถได้แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่อไป

1.7.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แนวทางในการนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปประกอบ การพิจารณากำหนดแนวทางการส่งเสริมและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การได้ศึกษาเรื่องแนวทางการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

- 2.1.1 ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.1.2 ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.1.3 องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

- 2.2.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2.2.2 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2.2.3 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.3 การประเมินความต้องการจำเป็น

- 2.3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.3.2 ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.3.3 การจัดลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

- 2.4.1 ความหมายของนวัตกรรม
- 2.4.2 ประเภทของนวัตกรรม
- 2.4.3 นวัตกรรมการบริหารการศึกษา
- 2.4.4 การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.1.1 ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารการศึกษา ในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งต่อโรงเรียนและชุมชน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

กัญจนพร ศรีมงคล (2565) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกันของโรงเรียนและชุมชนเพื่อช่วยกันสนับสนุนการศึกษา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นร่วมกันวางแผนแนวทางการจัดการศึกษาให้ได้ประสิทธิผลตามความต้องการคนในชุมชน ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้ความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้ทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย ช่วยลดและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันและช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์

แคทรียา บุตรศรีผา (2565) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกำหนดความมุ่งหมายและนโยบาย รวมถึงให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษาความสนับสนุนทางด้านทรัพยากร กำลังคน และทุนทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ในขณะเดียวกันก็มีความเจริญก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ ทั้งของโรงเรียนและชุมชน

ประจักษ์ พักกระโทก (2565) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่โรงเรียนกับชุมชนกระทำร่วมกัน ซึ่งมีการวางแผน การติดต่อสื่อสาร และการประสานงานกัน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาทั้งโรงเรียนและชุมชน

นาวิน แกละสมุทร (2562) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ การสร้างสัมพันธ์ภาพ เจตดีที่ดี โดยการติดต่อประสานงาน การสื่อสารสร้างความเข้าใจ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนด้วยความเต็มใจ ชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เกิดการพัฒนา เกิดการให้และการประสานประโยชน์ด้านต่าง ๆ กับโรงเรียน และชุมชน บรรลุตามวัตถุประสงค์ เจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กัน ทั้งโรงเรียนและชุมชน มีการจัดทำนโยบาย การสรุปและประเมินผล โดยเกิดผลประโยชน์ที่สำคัญ คือ นักเรียนเป็นหลัก

จากรูภา ทรัพย์มี (2560) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเพื่อให้เกิดความความเข้มแข็งร่วมกัน ในด้านต่าง ๆ ที่เกื้อกูล ระหว่างชุมชนและโรงเรียน ให้เจริญก้าวหน้าโดยใช้แหล่งทรัพยากร ที่มีอยู่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างสูงสุด

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการติดต่อกับชุมชน มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ คอยสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและชุมชน

2.1.2 ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้บรรลุเป้าหมายด้วยดี โรงเรียนจำเป็นต้องมีหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนเรียนกับชุมชนทั้งสองฝ่าย ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

กัญจนพร ศรีมงคล (2565) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและความสำเร็จของโรงเรียนขณะเดียวกันโรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนพัฒนาความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกันกับชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

แคทรียา บุตรศรีผา (2565) กล่าวว่า เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้น ถ้าเราสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้เข้าใจตรงกัน และชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และมีความเต็มใจให้ความร่วมมือกับโรงเรียนก็จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน มีความคล่องตัว ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ และนำไปสู่การพัฒนาเยาวชนชุมชน และประเทศชาติตามลำดับ

ประจักษ์ พักกระโทก (2565) กล่าวว่า การที่โรงเรียนและชุมชนมีความเกี่ยวข้องและความสอดคล้องกันอย่างใกล้ชิดในดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่ง ภายในชุมชนและเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการของชุมชน ซึ่งชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและระดมทรัพยากรเพื่อเป็นการพัฒนาบุคคลทางสังคมให้ดียิ่งขึ้น

นาวัน แกละสมุทร (2562) กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดูแลส่งเสริมโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าศึกษาและเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของชุมชน โดยตอบสนองความต้องการของชุมชนซึ่งในการพัฒนาโรงเรียนนั้นชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชนโรงเรียนอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนทั้งในเรื่องเงิน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนแรงงานแรงใจจากชุมชนซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นสมบัติส่วนรวมของชุมชนที่มีคุณค่า

จารุภา ทรัพย์มี (2560) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและประเทศชาติต่อไป

ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่การเป็นสมาชิกของชุมชนที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและประเทศชาติต่อไป

2.1.3 องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มีนักวิชาการหลายคนได้ค้นคว้าองค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใดที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 2) ด้านการให้บริการชุมชน 3) ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน และ 4) ด้านการประชาสัมพันธ์

ประจักษ์ พักกระโทก (2565) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการให้บริการชุมชน 3) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และ 5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น

บรรจบ จันทรที (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในโรงเรียน 2) ด้านความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนภายนอกโรงเรียน 3) ด้านการให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน 4) ด้านชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 5) ด้านการร่วมมือกับชุมชนกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทและท้องถิ่น และ 6) ด้านการพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและท้องถิ่น

รณกร ไช้นาค และคณะ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยในการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชนจึงเป็นการมองข้ามทรัพยากรที่จะอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นภารกิจที่สำคัญ จึงอาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่ยากและสำคัญยิ่งงานหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติให้สำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนมี 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่ายโดยโรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษา

2. ด้านการให้บริการชุมชน ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน คือ ผู้นำ ชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความจริงใจต่อกันอย่างสม่ำเสมอมีกลุ่มชมรม มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน และโรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยความเสียสละ

4. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชน เข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน มีกลุ่มชมรม มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนและโรงเรียนมีวิทยากรในชุมชน เข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน

5. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนรายงานผลการเรียนความประพฤติและสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน

นาวัน แกละสมุท (2562) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนจะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดูแลส่งเสริมโรงเรียนเพื่อมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าศึกษาและเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของชุมชน

1. การมีส่วนร่วม คือ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาท หน้าที่มากขึ้นเพื่อจะช่วยเหลือส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น

2. การสร้างภาคีเครือข่าย คือโรงเรียนมีส่วนร่วมในชุมชนทุกวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ

3. การประชาสัมพันธ์คือโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ

4. การบริการชุมชนคือโรงเรียนควรเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ภายในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนหรือสนามกีฬาเพื่อให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนมากขึ้น

ปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูเพียงคนเดียวโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับชุมชนให้ประชาชนได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมคิดร่วมทำ ด้วยความบริสุทธิ์ใจโปร่งใส และตรวจสอบได้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน ได้แก่ การทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถและการปฏิบัติตนของ ผู้บริหาร ประสานความร่วมมือโรงเรียนกับชุมชนให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยดี

2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน คือ การที่โรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนนั้นโรงเรียนจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้กับชุมชนภายนอกได้รับรู้รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ชุมชนทราบข้อมูลต่าง ๆ เห็นถึงความต้องการหรือความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการ

ซึ่งจะทำให้ชุมชนนั้นเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนอันจะทำให้กิจกรรม การเรียนการสอนและ กิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ

3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ คือการส่งเสริมกิจกรรม ที่โรงเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างเต็มที่ตามโอกาส ซึ่งส่วนใหญ่ที่โรงเรียนจะตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ถ้าโรงเรียนปราศจากชุมชนในการให้การสนับสนุนก็จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งต้องผ่านการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา และความร่วมมือจากชุมชนเช่นเดียวกัน

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้กับชุมชนภายนอกได้รับรู้รวมถึงการสร้างความมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ชุมชน ทราบข้อมูลต่าง ๆ เห็นถึงความต้องการหรือความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการ ซึ่งจะทำให้ชุมชนนั้นเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน มีโรงเรียนอันจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ

อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทระปัญญา (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การที่จะให้โรงเรียน มีความสัมพันธ์ต่อชุมชนอย่างแท้จริงนั้นผู้บริหารต้องมีความเชื่อและศรัทธาซึ่งการให้เสรีภาพ ทางวิชาการและความคิดในสังคมที่ต้องการพัฒนาตนเองตามระบอบประชาธิปไตยการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอหรือระดับหมู่บ้าน การที่จะ ให้ประชาชนธรรมดามีส่วนร่วมในการศึกษานั้นต้องมีการแนะนำจากนักวิชาการ ซึ่งอาจจะ เป็นในรูปแบบของการประชุม การจัดปฐมนิเทศ การวางแผนโครงสร้าง เป็นต้น การมีส่วนร่วมใด ๆ ในการศึกษา ของประชาชนนั้นต้องกระจายไปอย่างทั่วถึงผ่านการถกเถียงกันถึงข้อดีข้อเสีย อย่างรอบคอบและมีเหตุผล มีแบบแผนมีขอบเขตและปรับให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในท้องถิ่น นั้น ๆ ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนนั้นมี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการขอความร่วมมือจากชุมชน 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา

ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560) ได้ศึกษาศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชน ซึ่งมีปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ ในการศึกษา ได้แก่ 1) การให้บริการแก่ชุมชน 2) การได้รับการช่วยเหลือจากชุมชน และ 3) บทบาท ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 5) การจัดตั้ง กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์

ศราวุธ ความวัลย์ และคณะ (2560) การดำเนินการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนควรใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุม ระดมความคิด เมื่อครบ 2 วงรอบแล้วทำให้ กลุ่มผู้ร่วมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครอง ผู้นำ ชุมชน กรรมการสถานศึกษาได้รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน

เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนมี 3 ด้าน ดังนี้
1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการให้บริการ และ 3) ด้านการมีส่วนร่วม

ศิริพร เพ็งพา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการให้บริการชุมชน และ 3) การเข้ามามีส่วนร่วม

จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน และหน่วยงานอื่น 4) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมมูลนิธิ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์

ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน และหน่วยงานอื่น 4) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมมูลนิธิ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาองค์ประกอบของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจากนักวิชาการหลายคนเพื่อให้ได้องค์ประกอบของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์จากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของนักวิชาการ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัเคราะห์องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	นักวิชาการและนักวิจัย												
	กัญจนพร ศรีมงคล (2565)	ประจักษ์ ฝึกกระโทก (2565)	บรรจบ จันทรี (2564)	รณกร ไชยาค และคณะ (2562)	นาวัน แกละสมุทร (2562)	บุญภณ ศาสตรอำนวย (2561)	อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรปัญญา (2561)	ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560)	ศราวุธ ความวัลย์ และคณะ (2560)	ศิริพร เพ็งพา (2560)	จรรยา ทรัพย์มี (2560)	ธีรวัฒน์ ไชยสิทธิ์ (2560)	ความถี่
การให้บริการชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
การประชาสัมพันธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
การรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	9
การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับ ชุมชนของโรงเรียน และ หน่วยงานอื่น		✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	8
การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ								✓			✓	✓	3
การประเมินผล การดำเนินงานชุมชนและภาคี เครือข่าย			✓	✓									2

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ได้มีนักวิชาการและนักวิชาการและนักวิจัยศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน จำนวน 7 ด้าน และมีความถี่สูงสุดที่ 12 โดยสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์
พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 9 เป็นต้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ 75 เป็นต้นไป

โดยต้องประกอบทั้งสี่จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 3) การประชาสัมพันธ์ และ 4) ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

1. ด้านการให้บริการชุมชน

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้บริการชุมชน ดังนี้

ประจักษ์ พักระโทก (2565) กล่าวว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการอาคารของโรงเรียนให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการห้องประชุมของโรงเรียนให้ชุมชน ยืมโต๊ะ เก้าอี้ ของโรงเรียน ให้คำแนะนำคำปรึกษาหารือทางด้านวิชาการให้ธนาคารมาใช้โรงเรียนเป็นสำนักงานนำนักเรียนไปช่วยชุมชนทำความสะอาดวัดในชุมชนนำนักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้ในชุมชนโรงเรียนจัดอบรมความรู้ด้านภาษาให้กับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน

รณกร ไชนาค และคณะ (2562) กล่าวว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การให้บริการชุมชน ได้แก่โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่นโรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวก ในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย (2561) กล่าวว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การให้บริการชุมชนได้แก่การทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติตนของผู้บริหารประสานความร่วมมือโรงเรียนกับชุมชนให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยดี

จารุภา ทรัพย์มี (2560) กล่าวว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีให้คำแนะนำด้านการจัดกิจกรรมในชุมชน ให้บริการด้านสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ บริการห้องสมุด บริการด้านสหกรณ์โรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชุมชน ทั้งกำลังกาย กำลังความคิด สอนความรู้ ด้านการอ่าน เขียน คิดเลข การประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้และร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน

ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) กล่าวว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีให้คำแนะนำด้านการจัดกิจกรรมในชุมชน ให้บริการด้านสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ บริการห้องสมุด บริการด้านสหกรณ์โรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชุมชนทั้งกำลังกาย กำลังความคิดสอนความรู้ ด้านการอ่าน เขียน คิดเลข การประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้และร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน

ปิยะภัทร เชื้อม้น (2560) กล่าวว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสอนความรู้ การอ่าน การคิด การสนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต

ให้แนวคิดกิจกรรมต่าง ๆ และให้คำแนะนำการจัดกิจกรรมในชุมชน ให้บริการด้านอาคาร สถานที่ การบริการอำนวยความสะดวก การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งร่วมอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้านของชุมชน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่งดงามของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรม ความรู้ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน และจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคาร สถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

2. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ดังนี้

ประจักษ์ พืกระโทก (2565) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง โรงเรียน เข้าร่วมกับกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นในเครือข่ายของชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม วันสำคัญทางศาสนา การนำนักเรียนไปช่วยชุมชนทำความสะอาดวัด หรือนักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้ ในชุมชน ผู้บริหาร ครู หรือนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น ผู้บริหาร ครู หรือนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น ผู้บริหาร ครู หรือนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของชุมชนผู้บริหาร ครู หรือนักเรียนไปช่วยพัฒนาชุมชนโดยการปลูกข้าวทำนาร่วมมือกับผู้ปกครอง วางแผนและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

รณกร ไข่นาค และคณะ (2562) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรม ของโรงเรียนด้วยความจริงใจต่อกันอย่างสม่ำเสมอมีกลุ่ม ชมรม มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนและโรงเรียนมีวิทยากรในชุมชน เข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยความเสียสละ

ปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ (2561) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิด โอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูเพียงคนเดียวโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับชุมชน ให้ประชาชนได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรปัญญา (2561) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การที่จะให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อชุมชนอย่างแท้จริงนั้นผู้บริหารต้องมีความเชื่อ และศรัทธาซึ่งการให้เสรีภาพทางวิชาการและความคิดในสังคมที่ต้องการพัฒนาตนเองตามระบอบ

ประชาธิปไตยการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หรือระดับหมู่บ้านการที่จะให้ประชาชนธรรมดามีส่วนร่วมในการศึกษานั้นต้องมีการแนะนำจากนักวิชาการ ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของการประชุมการจัดปฐมนิเทศ

จารุภา ทรัพย์มี (2560) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับคณะบุคคลที่จะเป็นผู้ที่จะเข้ามาให้ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) กล่าวว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับคณะบุคคลที่จะเป็นผู้ที่จะเข้ามาให้ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารทั่วไปของสถานศึกษาและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยมีวิธีการศึกษาความต้องการของชุมชนกำหนด นโยบาย การวางแผนงานและมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้านสถานศึกษาเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

ประจักษ์ พิกกระโทก (2565) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การจัดทำวารสาร สิ่งพิมพ์เผยแพร่เสนอข้อมูลของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจ จัดทำรายงานผลการเรียนของผู้เรียนจัดปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนก่อนเปิดเรียนภาคต้นของทุกปี เสนอการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนเผยแพร่ความเคลื่อนไหวในการบริหารโรงเรียน เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง

ทราบโทรศัพท์ติดต่อผู้ปกครองเพื่อแจ้งและรับทราบข้อมูลของนักเรียน จากผู้ปกครอง จัดงานนิทรรศการเผยแพร่ผลงานนักเรียนประจำปี การออกข่าวสื่อสารมวลชนจัดทำข่าวเสียงตามสาย จัดทำป้ายนิเทศ เสนอผลงานนักเรียน

นาวิน แกละสมุทร (2562) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง โรงเรียนควรมี การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ

ปฏิกาน ศาสตร์อำนาจ (2561) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้กับชุมชนภายนอกได้รับรู้รวมถึงการสร้าง การมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ชุมชน ทราบข้อมูลต่าง ๆ เห็นถึง ความต้องการหรือความช่วยเหลือ ที่โรงเรียนต้องการซึ่งจะทำให้ชุมชนนั้นเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน มีโรงเรียนอื่นจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ

จารุภา ทรัพย์มี (2560) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชนของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้ ว่าโรงเรียนได้ทำประโยชน์อะไรให้กับบุตรหลานและประชาชนในชุมชน

ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชนของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้ ว่าโรงเรียนได้ทำประโยชน์อะไรให้กับบุตรหลานและประชาชนในชุมชน

ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่เกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชนของโรงเรียน ให้ชุมชนได้รับข่าวสารว่า โรงเรียนได้ทำประโยชน์อะไรกับบุตรหลานและประชาชนในชุมชน

ศราวุธ ความวัลย์ และคณะ (2560) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์จัดทำโดยการประชุม ปฐกษัตริ์ หรือ แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการ ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อที่จะให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำมาปฏิบัติงาน ประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพบริการประชาสัมพันธ์ทำให้ผู้ติดต่อรับความสะดวก รวดเร็ว คล่องตัว ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในและนอก

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การให้ข้อมูล ข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน การชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ โดยการจัดระบบ การประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสมและทันสมัย ทั้งการจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชนตลอดจนมีการจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจ ระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อพัฒนาปรับปรุงสอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน

4. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ดังนี้

ประจักษ์ พักกระโทก (2565) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง โรงเรียนได้รับบริจาคการเงินสนับสนุนกิจกรรมจากชุมชน ผู้ปกครองมาให้ความรู้แก่นักเรียน ด้านการทำอาหาร ผู้ปกครองมาให้ความรู้แก่นักเรียนด้านการตัดผมได้รับมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนจากผู้ประกอบการในชุมชน ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา จากชมรมผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของชุมชน ผู้นำทางศาสนาในชุมชนมาเป็นที่ปรึกษาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนเยี่ยมชมและศึกษา วิทยากรจากชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียนส่งเสริมการประกอบอาชีพ ผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียนตัวแทนชุมชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกคณะกรรมการโรงเรียน

ธนากร ไช่นาค และคณะ (2562) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ ผู้นำ ชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียนมีกลุ่มชมรม มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนและโรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน

ปฐวิภาณ ศาสตรอำนวย (2561) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมคิดร่วมทำ ด้วยความบริสุทธิ์ใจโปร่งใสและตรวจสอบได้

จารุภา ทรัพย์มี (2560) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน การเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและแนวคิดต่าง ๆ

ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน การเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและแนวคิดต่าง ๆ

ปิยะภัทร เชื้อมัน (2560) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ร่วมช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงานการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและให้แนวคิดต่าง ๆ และแนะแนวการประกอบอาชีพ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งเสริมการศึกษา โดยชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียนรวมถึงการจัดหาทุนการศึกษาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ การร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

2.2.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นความพยายามที่จะชักจูงใจให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือกันพัฒนางาน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

วัชรกร ขวดยกลางลา (2565) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลที่เป็นผู้บริหารในองค์กรเปิดโอกาสให้สมาชิก เข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกที่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ร่วมวางแผนโครงการ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผลองค์กรภายใต้พื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

ปาริชาติ แก้วสาร (2564) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือกันตลอดจนการประเมินผลโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีสิทธิ์ในการตัดสินใจ ร่วมกันกับผู้บริหารและมีความมีความมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุน และทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการติดตามที่วางไว้

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560) กล่าวว่า การบริหารการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบเพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันอันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

พจนีย์ มั่งคั่ง (2560) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการจัดการที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มคนได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน โดยมีส่วนร่วมใน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนประเมินผล เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

สวอนส์เบิร์ก (Swansburg, 1996) กล่าวว่า การบริหารการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารให้การยอมรับ ให้ความไว้วางใจ สนับสนุนช่วยเหลือ ฝึกอบรมให้อำนาจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายขององค์การและให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการบริหารงานแก่ผู้ร่วมงาน

โรบบินส์ (Robbins, 1990) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหาร การมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างกำลังใจให้ร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพมากกว่าการยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งยิ่งกว่านั้นการมีส่วนร่วม จะช่วยให้บุคคลสนับสนุนเป้าหมายของกลุ่มตลอดจนวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การด้วยเทคนิคการบริหารตามแนวความคิดนี้ถือว่าการรวมเอาเป้าหมายของบุคคลและเป้าหมายขององค์การเข้าด้วยกัน (The integration of individual and organization goals) โดยผู้บริหารจะจัดสภาพการบริหารและวิธีการปฏิบัติต่อบุคคลในองค์การ ให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของเขาและควบคุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายขององค์การ

แอนโทนี (Anthony, 1978) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยเน้นให้ผู้มีส่วนร่วมได้ใช้ความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์มาช่วยแก้ปัญหาทางการบริหารโดยผู้บริหารยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ที่สำคัญคือต้องพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริงในเรื่องที่สำคัญต่อองค์การ ไม่ใช่เพียงการรับรู้และสัมผัสปัญหาแบบผิวเผิน

ยูกัล (Yukl, 1981) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่มีพฤติกรรมการบริหารที่เน้นไปทางแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร การแบ่งปันเป็นอำนาจและการแบ่งอิทธิพลภายในองค์การต่อผู้ใต้บังคับบัญชา พฤติกรรมผู้นำลักษณะนี้จะปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในลักษณะที่มีศักดิ์ศรีอย่างเท่าเทียมกันและยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ใช้อิทธิพลต่อการกระทำและการตัดสินใจของตน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์การพร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพันการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นหลักของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินกิจกรรมภายในองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

กันทิมา ตีกะพี (2565) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่ต้องการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกันทำ ร่วมกันพัฒนา ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย ส่งผลต่อความต้องการทางด้านจิตวิทยาสมาชิกในองค์กร ทำให้การบริหารงานง่ายขึ้น ลดความขัดแย้งในองค์กร เพราะบุคลากรทุกคนในองค์กรมีความตระหนักรู้ว่าตนเองมีส่วนเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน

โกศล เย็นสุขใจชน (2565) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญที่จะทำให้ไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาในการทำงานต่าง ๆ ได้ จะทำให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เป็นแนวทางในการบริหาร

ปาริชาติ แก้วสาร (2564) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการจัดการศึกษาของไทยเพราะทำให้เกิดผลในการพัฒนาสังคมไทย การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้งานในองค์กรบังเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ บุคคลทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการ ร่วมประเมินผลงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของงานอย่างแท้จริง

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560) กล่าวว่า ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญที่บุคลากรและกลุ่มงานให้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย บุคคลผู้บริหารนิยมมอบหมายและกระจายอำนาจของตนสู่บุคคลผู้ปฏิบัติด้วยความเต็มใจจึงเป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของบุคคลผู้บริหารลง และสามารถใช้เวลาในเรื่องสำคัญอื่น ๆ ได้มากขึ้นขณะเดียวกันก็ช่วยให้งานในระดับล่างมีความหมายและท้าทายมากขึ้น เนื่องจากบุคคลระดับปฏิบัติสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้เกิดจากบุคคลผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมไม่ว่าจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจหรือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนในกระบวนการบริหาร อันได้แก่ การวางแผน การสั่งการควบคุม ย่อมสร้างความภาคภูมิใจในความมีส่วนร่วมแก่บุคคล ซึ่งความผูกพันและความยินยอมรับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้ง

ลิเคิร์ท (Likert, 1967) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ผู้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาถกเถียงปัญหา กับตนได้ ยอมรับนับถือและไว้วางใจกัน ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการขององค์การ กระตุ้นให้เกิดทัศนคติในทางเกื้อกูลกับองค์การ นำองค์การไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ระบบ การติดต่อสื่อสารภายในองค์การมีความคล่องตัว เป็นไปในแนวดิ่งและแนวราบ ข่าวสารภายในองค์การ มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเปิดเผย และโดยกว้างขวาง การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์การ การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดย กลุ่มในทุกระดับขององค์การ เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของ การดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายมากขึ้นและถูกต้องตามความประสงค์อย่างแท้จริง การควบคุมงานจึงมีลักษณะกระจายไปในผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมกันเอง และเน้นเรื่องการแก้ปัญหา เป็นหลักหลีกเลี่ยงการควบคุมด้วยวิธีตำหนิหรือว่ากล่าว ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนา บุคลากร โดยวิธีการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดการทำงานที่ผลงานสูงสุดและสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญมาก ต่อการพัฒนาสถานศึกษาเพราะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้บุคลากรเกิดความสามัคคี ในสถานศึกษา และบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สามารถนำเอาประสบการณ์ ความรู้ และทักษะ ของแต่ละบุคคลมาใช้ในการวางแผน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่ดียิ่งขึ้น

2.2.3 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายคนได้ค้นหาวงศ์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมใด ที่ก่อให้เกิด การประสานความร่วมมือให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อบรรลุความต้องการที่แท้จริงขององค์กร ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสงขลา สตูล ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบ ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals & Objectives) 2) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) 3) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy) และ 4) การไว้วางใจกัน (Trust)

โกศล เย็นสุขใจชน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1) การไว้วางใจกัน (trust) 2) ความยึดมั่นผูกพัน (commitment) 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (goals and objectives) และ 4) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (autonomy)

บุษบา เคะนะอ่อน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การตัดสินใจ 3) ความเป็นอิสระ 4) การควบคุมการปฏิบัติงาน 5) การไว้วางใจกัน 6) ความผูกพัน และ 7) การรักษาผลประโยชน์

สุพจน์ สุระเพิ่ม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านความไว้วางใจ 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 4) ด้านการปฏิบัติงาน และ 5) ด้านความผูกพันต่อองค์กร

วัชรกร ขวดกลางลา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานร่วมกัน 3) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน 4) การไว้วางใจกัน 5) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กันทิมา ตีกะพี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การไว้วางใจกัน (trust) 2) การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน (goals and objectives) 3) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (autonomy) และ 4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (participation in decision making)

ศิริเกศ เพ็ชรขำ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ปาริชาติ แก้วสาร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบ ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการสื่อสารและ แลกเปลี่ยนข้อมูล 3) ด้านการไว้วางใจกัน 4) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และ 5) ด้านการกระจายอำนาจ

วิโรจน์ สุรสาคร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบของตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษา 1) ร่วมคิด 2) ร่วมวางแผน 3) ร่วมทำ 4) ร่วมรับผิดชอบ 5) ร่วมรับผลประโยชน์ และ 6) ร่วมติดตามผล

จิตรา แก้วมะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยองค์ประกอบ ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

พจนีย์ มั่งคั่ง (2560) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การไว้วางใจใจกัน ได้แก่ การยอมรับ ไว้วางใจ รับผิดชอบ ยินดีที่จะทำ ร่วมมือ คบหาสมาคม เปิดเผยข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน
2. การติดต่อสื่อสารและเปลี่ยนให้ข้อมูลทั้งแนวดิ่งและแนวนอน เพื่อจูงใจให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงงานและพัฒนางานด้านต่าง ๆ เพื่อผลสำเร็จของงานมิใช่ยึดตัวบุคคลเป็นหลัก
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน โดยยึดเป้าหมายเป็นหลักและมีความรับผิดชอบ ร่วมกันในการตัดสินใจนั้น ๆ

4. การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานโดยรวมเอาบุคคลหลายฝ่าย หลายหน้าที่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการร่วมมือร่วมศึกษาวัดวัตถุประสงค์และเข้าใจปัญหา การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ร่วมกันขององค์กร การตัดสินใจและการติดต่อสื่อสารเพื่อความมุ่งหมายร่วมกันขององค์กร

สวอนเบิร์ก (Swansburg, 1996) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การไว้วางใจกันถือว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์หากได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงาน

ฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ และดูแลผลสุดท้ายของงานก็เพียงพอแล้ว ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงควรมอบอำนาจการตัดสินใจเท่าที่จะสามารถทำได้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ความผูกพัน การที่แต่ละคนทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติงานร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และการที่บุคคลในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กร จะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และพร้อมที่จะทำผลประโยชน์ให้กับองค์กร

3. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้เพราะทุกคน มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงาน ความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

5. คุณลักษณะอื่น ๆ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรเป็นเรื่องของการให้ทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วม ไม่ใช่การกีดกันคนออกไปจากการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมนั้นต้องเป็นไป โดยความสมัครใจไม่ใช่การบังคับ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จากนักวิชาการหลายคน เพื่อให้ได้องค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์จากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของนักวิชาการ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สัณเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	นักวิชาการและนักวิจัย												
	วิริยะ บุตรฤทธิ์ (2566)	โกศล เชนสุใจชน (2565)	บุษบา เคระนะอ่อน (2565)	สุพจน์ สุระเพิ่ม (2565)	วัชรกร ขวตกลางลา (2565)	กันทิมา ตักกะพี (2565)	ศิริเกศ เพ็ชรจำ (2565)	ปาริชาติ แก้วสาร (2564)	จิตรา แก้วมะ (2563)	วิโรจน์ สุรสาคร (2561)	พจนีย์ มั่งคั่ง (2560)	Swansburg (1996)	ความถี่
การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	10
การไว้วางใจกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	9
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		9
ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓		✓	8
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน				✓	✓		✓		✓	✓	✓		6
ความยืดหยุ่นผูกพัน	✓	✓	✓	✓								✓	5
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์			✓		✓		✓		✓	✓			5
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล							✓		✓	✓			3
การควบคุมการปฏิบัติงาน			✓										1
ด้านการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล								✓					1

จากตารางที่ 2 องค์ประกอบของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการและนักวิจัยศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จำนวน 10 ด้าน และมีความถี่สูงสุดที่ 10 โดยสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 8 เป็นต้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ 75 เป็นต้นไป โดยได้องค์ประกอบทั้งสิ้นจำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 2) ด้านการไว้วางใจกัน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 4) ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

1. ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ดังนี้

วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมโดยการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันรวมทั้งการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันภายใต้จุดประสงค์ที่สอดคล้องกันภายในองค์การ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ นำพาซึ่งความสำเร็จและก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โกศล เย็นสุขใจชน (2565) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูผู้สอนในการแสดงความคิดเห็น วางแผนการทำงานตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บุษบา เคณะอ่อน (2565) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุความต้องการในอนาคต และผลักดันองค์กรให้บรรลุความต้องการเพราะความแน่นอนจะลดความสับสนในการตัดสินใจกำหนดทิศทางและมาตรฐานการดำเนินงานขององค์การ

วิชรากร ขวดกลางลา (2565) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง การร่วมกำหนดขอบเขตของงานที่จะทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ก่อนกำหนดเป้าหมายของงานส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการของโรงเรียน แผนพัฒนาโรงเรียน บุคลากรมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน และยอมรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายร่วมกันของโรงเรียน

กันทิมา ตีกะพี (2565) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง การร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการกำหนดขอบเขตของงานที่จะทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกันในองค์กร เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงสามารถควบคุมและตรวจสอบการทำงานได้การทำงานได้ง่ายขึ้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางเดียวกันและลดความสับสน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนงานและกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ช่วยให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของในเป้าหมายและผลลัพธ์ร่วมกัน ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมขององค์กร

2. ด้านการไว้วางใจกัน

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในด้านการไว้วางใจกัน ดังนี้

วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) กล่าวว่า การไว้วางใจกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้สึกริ้ววางใจ ความมั่นใจ ความเชื่อมั่น และการสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมภายในองค์กร

โกศล เย็นสุขใจชน (2565) กล่าวว่า การไว้วางใจกัน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูผู้สอนในการได้รับความเชื่อถือในความรู้ ความสามารถ และให้โอกาสบริหารงานแทนด้วยความมั่นใจว่าจะทำงานได้สำเร็จ และมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยไม่ต้องมีผู้คอยควบคุมกำกับติดตาม

บุษบา เคณะอ่อน (2565) กล่าวว่า การไว้วางใจกัน หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีให้กับบุคคลอื่นว่าบุคคลนั้นจะซื่อสัตย์ต่อเขาไม่ทำร้ายหรือเอาเปรียบเขาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ๆ ต่อกันเกิดความตั้งใจที่จะทำสิ่งดี ๆ ให้กันให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจจริงและเกิดความภาคภูมิใจต่อกัน

วัชรกร ชวดกลางลา (2565) กล่าวว่า การไว้วางใจกัน หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ รวมถึงความมั่นใจในความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้บริหาร โดยผ่านการแสดงออกทางวาจาหรือการกระทำ

กันทิมา ตีกะพี (2565) กล่าวว่า การไว้วางใจกัน หมายถึง ความเต็มใจของบุคคลที่มีความมั่นคงต่อบุคคลอื่น ความไว้วางใจสะท้อนให้เห็นความคาดหวังผลลัพธ์ทางบวก โดยมีความเชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความเปิดเผย ให้ความสนใจห่วงใย และให้ความน่าเชื่อถือ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การไว้วางใจกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น มีการสนับสนุนและให้โอกาสซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องมีการควบคุมหรือกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด การไว้วางใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจในความร่วมมือของบุคลากร รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและการแสดง

ความสามารถในการทำงานอย่างอิสระ ซึ่งส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น มีความสัมพันธ์ที่ดี และเกิดความภาคภูมิใจต่อองค์กร

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนี้

บุษบา เคณะอ่อน (2565) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นในการบริหารโรงเรียน บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน

วัชรกร ขวากลางลา (2565) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง วิธีการในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานและการปฏิบัติ ที่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่นำมาพิจารณา วิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการกำหนดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพราะการตัดสินใจที่ดีจะมีผลถึงการบริหารจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอีกด้วย

กันทิมา ตีกะพี (2565) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการ มีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานและการปฏิบัติที่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่นำมาพิจารณาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสม รวมถึงมีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจตลอดจนตรวจสอบ และประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

ศิริเกศ เพ็ชรขำ (2565) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาครู และหัวหน้าฝ่ายวิชาการได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผน ริเริ่มโครงการงานกิจกรรมของสถานศึกษา อภิปรายเสนอแนะการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ การเลือกกิจกรรมโครงการงานกิจกรรมรวมถึงในระหว่างการดำเนินโครงการงานกิจกรรมของสถานศึกษา

จิตรา แก้วมะ (2563) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นในการบริหารโรงเรียน บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการกำหนดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ครู และประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการประชุมเพื่อนำเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินงาน การริเริ่มโครงการต่าง ๆ กระบวนการนี้ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสามารถทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบมากขึ้นรวมถึงสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4. ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้ความหมายและคำอธิบายของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในด้านเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ดังนี้

วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) กล่าวว่า ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมโดยการให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันรวมทั้งการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันภายใต้จุดประสงค์ที่สอดคล้องกันภายในองค์การ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ นำพาซึ่งความสำเร็จ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โกศล เย็นสุขใจชน (2565) กล่าวว่า ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตัดสินในทำงานได้อย่างอิสระ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

บุษบา เคนะะอ่อน (2565) กล่าวว่า ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษามีความสามารถในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระและกระทำตามที่ตัดสินใจ หรือมีความรู้สึกส่วนบุคคลที่แสดงออกถึงการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น หรือการมีเจตคติและความเชื่ออย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับจิตวิญญาณ การเมืองและศีลธรรม

วัชรกร ชวดกลางลา (2565) กล่าวว่า ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง การที่บุคลากรมีอิสระในการปฏิบัติงานไม่ถูกควบคุม มีอิสระในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเองมีอิสระในการกำหนดวิธีการทำงาน มีอิสระในการกำหนดตารางการทำงาน และมีอิสระในการกำหนดเกณฑ์การทำงาน ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

กันทิมา ตีกะพี (2565) กล่าวว่า ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง ลักษณะของงานที่เปิดโอกาสให้พนักงานมีอิสระในการตัดสินใจในงานและใช้วิจารณญาณของตนเอง

ในการปฏิบัติงาน โดยสามารถออกแบบลักษณะของงานวางแผนการปฏิบัติงาน เลือกวิธีปฏิบัติงาน กำหนดตารางการปฏิบัติงาน เวลาหยุดพักผ่อน เสนองานใหม่ เสนอความคิด

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความเป็นอิสระต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มความคิดสร้างสรรค์กับการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ต้องถูกควบคุมหรือจำกัด เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สนับสนุน ด้านทรัพยากรแก่ครูในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์ มาพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

2.3 การประเมินความต้องการจำเป็น

2.3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการ ประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการ ให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้ ว่าวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการ จำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่กระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลง ในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2560) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อระบุความแตกต่างของสภาพที่คาดหวังหรือสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพ ที่เป็นจริงหรือสภาพในปัจจุบัน ซึ่งมีขั้นตอนเป็นระบบเพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์สำหรับระบุขนาด ความแตกต่างและลำดับของความจำเป็น ทำให้เกิดสารสนเทศในการกำหนดว่าสมควรเปลี่ยนแปลง สิ่งใดและมีลำดับก่อนหลังอย่างไรอันนำไปสู่การปรับปรุงในกระบวนการการศึกษาหรือเปลี่ยนแปลง ผลที่เกิดขึ้นปลายทางโดยมุ่งผลในเชิงบวกและสร้างสรรค์

วรรณา โฉมฉิน (2562) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการ ที่เป็นระบบวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น เพื่อหาความต้องการ จำเป็นใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดเรียงลำดับความสำคัญ ของความต้องการจำเป็นเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

กฤตเมธ ธีระสุนทรไท (2562) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการ กำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นอย่างเป็นระบบ

จากนั้น จัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น เพื่อระบุความต้องการจำเป็นแล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

ฐิติมา ระสอน (2564) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการค้นหา ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังแล้วมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา การจัดทำแผน การจัดสรรงบประมาณ การตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไข ปัญหาได้ตรงสภาพหรือความต้องการที่แท้จริงและดำเนินงานต่อไปในอนาคต

ไพรัช วรรณบวร (2566) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่คาดหวัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการแก้ไข กระบวนการนี้ มักนำไปสู่การปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมถึงใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ และการตัดสินใจในการพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

2.3.2 ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น

กลอยใจ จันแท้ (2558) กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นระยะก่อนการประเมินเป็นขั้นตอนของการสำรวจเพื่อวางแผนทำการประเมินความต้องการจำเป็น โดยรวบรวมสิ่งที่ตระหนักว่าเป็นปัญหาหรือความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติตนในปัจจุบัน แล้วกำหนดขอบเขตหรือประเด็นที่สนใจที่จะพัฒนา กำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน รวมทั้งกำหนดข้อมูลที่มีอยู่และเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็น ที่มุ่งประเมินและทำการกำหนดข้อมูลที่รวบรวมแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้ ระยะที่ 2 เป็นระยะระหว่างประเมินเป็นขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนด มีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ระยะที่ 3 ระยะหลังการประเมิน เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินในระยะที่ 2 ไปใช้ประโยชน์ โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น กำหนดวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติได้ และนำเสนอผลการปฏิบัติงาน ทำการประเมินความต้องการจำเป็น และนำเสนอการรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2558) กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น จะอยู่บนพื้นฐานหลักการ 2 ประการคือ 1) หลักความแตกต่าง (discrepancy) หมายความว่า ในกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างไม่ใช่จะบอกความจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับ การกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ หากกำหนดไว้สูงมาก ความแตกต่างกันก็อาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็น เพราะฉะนั้นต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดที่จะขาดแคลนไม่ได้ มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหายนะ และ 2) หลักความสำคัญ (importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นต้องมีความสำคัญมาก ต้องได้รับการตอบสนอง และความจำเป็นนั้นต้องมีระดับความสำคัญ (needs prioritization) ไม่ว่าผู้วิจัยจะดำเนินการ ในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) กิจกรรมวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs analysis) กิจกรรมการกำหนดวิธีแก้ไขตามความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (needs solution) จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรมต้องจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

จากหลักการทั้ง 2 หลักการดังกล่าว กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

จิตติมา ระสอน (2564) กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินงานเช่นเดียวการวิจัยทั่วไป คือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิควิธี การประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และผลการใช้การประเมินความต้องการจำเป็น และที่สำคัญการประเมินความต้องการจำเป็นจะมีความสมบูรณ์ ถ้าในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาคต่อไป

วิลักษณา บุญเรือน (2562) กล่าวว่า ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ คือ การวางแผนการวิจัย การเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล และการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น มี 3 ระยะสำคัญ ได้แก่ ระยะก่อนการประเมินที่เน้นการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ระยะระหว่างประเมินที่รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และระยะหลังการประเมินที่นำผลไปใช้แก้ไขปัญหา นอกจากนี้หลักการสำคัญของการประเมินมี 2 ข้อ คือ หลักความแตกต่างและหลักความสำคัญ ซึ่งช่วยให้การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการมีความแม่นยำ กระบวนการนี้มักประกอบด้วยการศึกษาสภาพที่ควรเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่าง และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมตามลำดับ

2.3.3 การจัดลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น โดยมีวิธีการ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้เสนอเทคนิควิธีใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นทั้งการตอบสนองเดี่ยว และรูปแบบการตอบสนองคู่ โดยมีวิธีการแนวคิดเบื้องหลังของแต่ละเทคนิควิธีการดำเนินการที่คล้ายคลึงกันประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการสำคัญ คือ การให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด การเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยว ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อความในแบบสอบถามเพียงส่วนเดียว โดยอาจถามว่าข้อความนี้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับใด หรือท่านมีความต้องการจำเป็นด้านนี้นี้นักน้อยเพียงใด เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นตามนิยามการแก้ปัญหา (solution definition) ในกลุ่มเทคนิควิธีการจัดลำดับจำนวน 3 วิธี ดังนี้

1.1 วิธีการจัดเรียงลำดับตามคามัธยฐานสำหรับมาตรแบบกลุ่ม (category scales) วิธีนี้นักวิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามการรับรู้เป็นรายประเด็นตามมาตรประมาณค่า ผู้ให้จะให้น้ำหนักความสำคัญกับความต้องการจำเป็นประเด็นต่าง ๆ เท่ากันได้ หากเห็นว่าความต้องการจำเป็นเหล่านั้นมีระดับความสำคัญเท่ากัน จากนั้นทำการแจกแจงความถี่ ที่กระจายตามมาตรประมาณค่าของแต่ละข้อรายการแล้วหาค่ามัธยฐานหรือฐานนิยม หรือค่าเฉลี่ย แต่ค่ามัธยฐานจะเป็นค่าสถิติที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่อยู่ในมาตราจัดอันดับในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถเรียงค่าจากมากไปหาน้อยหรือจากน้อยไปหามากตามค่าสถิติที่ได้ในแต่ละข้อรายการ อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการใช้วิธีนี้ในการจัดลำดับความสำคัญมีความเป็นไปได้สูงที่ความต้องการจำเป็นทุกประเด็น

มีค่าเท่ากัน ซึ่งทำให้ต้องมีการอธิบายเสริมหรือหาข้อมูลอื่นเสริมว่าความต้องการจำเป็นประเด็นใดมีความสำคัญมากที่สุดนับเป็นจุดอ่อนของวิธีนี้

1.2 วิธีการสร้างมาตราประมาณช่วงขนาด (magnitude estimation scaling) การจัดความสำคัญความต้องการจำเป็นสามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการสร้างมาตราประมาณช่วงขนาด (Magnitude Estimation Scaling-MES) โดยเปรียบเทียบความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งมีหลายด้านว่าด้านใดมีความสำคัญมากกว่าวิธีการสร้างมาตราประมาณช่วงขนาดจะมีการกำหนดความสำคัญของแต่ละข้อรายการด้วยคะแนนในเชิงเปรียบเทียบกับคะแนนความสำคัญของข้อความแรก ความต้องการจำเป็นที่ใช้เป็นฐานการอ้างอิง ซึ่งกำหนดโดยการประเมินความต้องการจำเป็น ถือว่าเป็นวิธีที่ลดจุดอ่อนของวิธีแรก

1.3 วิธีการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่ (paired – weighing procedure) กระบวนการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired – Weighing Procedure – PWP) เป็นวิธีการจัดลำดับความสำคัญด้วยการเปรียบเทียบความสำคัญของความต้องการจำเป็นทุกประเด็นเป็นรายคู่ ให้ครบทุกคู่ที่เป็นไปได้ วิธีนี้จึงมีจุดเด่นกว่าสองวิธีแรกโดยปกติความต้องการจำเป็นที่ต้องการจัดลำดับความสำคัญไม่ควรเกิน 15 ข้อ หากเกิน 15 ข้อ จะทำให้กลุ่มตัวอย่างสับสน และไม่สามารถจำรายละเอียดของข้อรายการต่าง ๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์

1.4 วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ด (card sort) การจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ดเป็นวิธีการที่ใช้การ์ดเป็นอุปกรณ์ ที่ทำให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็น มีความสะดวกในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากขึ้นวิธีนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1.4.1 ผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นเตรียมข้อความที่แสดงความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่ต้องจัดลำดับโดยการพิมพ์ในกระดาษที่เป็นการ์ด จัดทำการ์ดเป็นชุด ตามจำนวนคนที่ทำหน้าที่จัดลำดับความสำคัญ

1.4.2 มอบการ์ดให้กับกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่จัดเรียงลำดับความสำคัญชี้แจงให้แยกการ์ดออกเป็นกอง ๆ ตามกลุ่มของข้อความที่คิดว่ามีความสำคัญอยู่ในกองเดียวกันจะเป็นกี่กองก็ได้

1.4.3 ระบุระดับความสำคัญในการ์ดแต่ละใบแล้วมอบการ์ดคืน

1.4.4 ผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นจัดทำกราฟแสดงความถี่ของคะแนนของการ์ดแต่ละใบ แล้วสรุปคะแนนเป็นภาพรวม เสนอเป็นผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

2. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองรูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (dual – response format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่าโดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริง และสภาพ

ที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถกระทำได้ ดังต่อไปนี้ วิธีการที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมใช้กันมากเป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ (Importance - I) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ "what should be" และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล (Degree of success - D) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ "what is" สูตรในการ คำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมีดังนี้

2.1 วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores

$$MDF = I - D$$

2.2 วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ โดยสร้างดัชนี ชื่อว่า Priority Needs Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$PNI = (I - D) \times I$$

2.3 วิธี Modified Priority Needs Index (PNI modified) เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิมของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ซึ่งเป็นวิธีที่หาค่าผลต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายในเชิงการเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI \text{ modified} = (I - D) / D$$

2.4 การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริงจุดที่ใช้ใช้ในการแบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงต่ำ ที่กำหนดหรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (cut - off score)

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI modified) ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

2.4.1 ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก Innovare ในภาษาละติน แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา องค์กรด้านนวัตกรรมและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรม ดังนี้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การกระทำหรือการสร้างสิ่งใหม่ที่มีการพัฒนาแนวคิดหรือปรับเปลี่ยนวิธีการ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทั้งในลักษณะที่เป็นผลิตภัณฑ์ บริการกระบวนการหรือรูปแบบธุรกิจใหม่ที่ตอบสนองต่อความต้องการและแก้ปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคตอีกทั้งเป็นการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับผลลัพธ์

นวล สมบูรณ์สิน (2564) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การปฏิบัติหรือลงมือกระทำจากการร่วมมือกันของผู้นำและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ กระบวนการหรือบริการ เพื่อนำไปใช้ในการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือแสวงหาโอกาสและพัฒนาจุดเด่นให้กับองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

กุลิสรา จิตรชนวนิช (2562) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง สิ่งใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพ

รัตนะ บัวสนธ์ (2562) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การกระทำสิ่งใหม่ ๆ ทางการศึกษา ซึ่งได้แบ่งนวัตกรรมทางการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) นวัตกรรมที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ได้แก่ เทคนิควิธีการ แนวคิดทฤษฎีทางการศึกษา 2) นวัตกรรมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาใหม่ ๆ

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2560) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การระดมสรรพความรู้ที่มีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ให้เป็นระบบใหม่ และสามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงในการแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย หรือเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่นำมาปรับใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่อให้งานที่ปฏิบัติอยู่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และเกิดสิ่งใหม่ในองค์กร

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือการคิดต่อยอดจากความคิดเก่าแต่จะต้องเป็นความคิดที่สามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง ด้วยวิธีการใหม่ ๆ หรือมีการปรับปรุงจากของเก่าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 ประเภทของนวัตกรรม

ในการจำแนกประเภทของนวัตกรรม สามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะของนวัตกรรม โดยมีนักการศึกษาได้จำแนกไว้หลากหลาย ดังนี้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) กล่าวว่า ประเภทของนวัตกรรม สามารถจำแนกออกได้ เป็น 7 ลักษณะ ดังนี้ 1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product) 2) นวัตกรรมประสบการณ์ของลูกค้า (Customer Experience) 3) นวัตกรรมวิธีการแก้ไข (Solution) 4) นวัตกรรมระบบ (System) 5) นวัตกรรมกระบวนการ (Process) 6) นวัตกรรมรูปแบบธุรกิจ (Business Model) และ 7) นวัตกรรมรูปแบบการบริหาร (Managerial Model)

นวล สมบูรณ์สิน (2564) กล่าวว่า ประเภทของนวัตกรรม แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) คือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ หรือหลักสูตรที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการ

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) คือ วิธีการสอนหรือเทคนิค แนวทางการสอนใหม่ ๆ ที่ผู้บริหารหรือครูเป็นผู้ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

3. นวัตกรรมรูปแบบการบริหาร (Managerial Model Innovation) นวัตกรรม ที่ผู้บริหารสถานศึกษาคิดค้นวิธีการแนวทางการบริหารจัดการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ฝ่าย

จิตติมา วรรณศรี (2563) กล่าวว่า ประเภทของนวัตกรรม จำแนกประเภทของนวัตกรรม ไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) คือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม โดยในทางการศึกษานวัตกรรม ประเภทผลิตภัณฑ์สามารถพบได้จากสื่อการสอน ชุดการสอน หรือโปรแกรมสำเร็จรูป

2. นวัตกรรมบริการ (Services Innovation) คือ นวัตกรรมใหม่ในลักษณะ ของนามธรรมหรือรูปธรรมที่สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่องค์กร ทางการศึกษา หมายถึง การบริการแก่นักเรียน ครู เช่น ระบบการลงทะเบียน หรือระบบออนไลน์ ที่มีส่วนในการจัดการได้ดียิ่งขึ้น

3. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) คือ แนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุด เพื่อให้การบริหารงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษา เช่น กระบวนการอบรมพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

4. นวัตกรรมวิธีการ คือ นวัตกรรมใหม่ที่เป็นเทคนิควิธีการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานขององค์กรในทางการศึกษา หมายถึง วิธีการสอน วิธีการพัฒนาบุคลากร รูปแบบการจัดการศึกษาต่าง ๆ เป็นต้น

5. นวัตกรรมตำแหน่งทางการตลาด (Position Innovation) คือ นวัตกรรมที่พัฒนาปรับปรุงสิ่งเดิมให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค

จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์ (2562) กล่าวว่า นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียน ในแวดวงของการปฏิรูปการศึกษา จึงมีนักวิชาการคิดค้นรูปแบบของการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น ในที่นี้จะขอกล่าวถึงนวัตกรรมการศึกษาที่กำลังถูกจับตามอง ได้แก่

1. นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร เป็นการใช่วิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น และตอบสนองความต้องการของบุคคล โดยออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก และสามารถทำการบูรณาการจากองค์ความรู้ในสาขาต่าง ๆ มาประกอบหลักสูตรให้เข้ากับคุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรรายบุคคลสำหรับผู้เรียนแต่ละประเภท หลักสูตรกิจกรรม และประสบการณ์ที่มุ่งเน้นกระบวนการในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ หลักสูตรท้องถิ่นที่ต้องการกระจายการบริหารจัดการออกสู่ท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น แทนที่หลักสูตรในแบบเดิมที่ใช้วิธีการรวมศูนย์การพัฒนายู่ในส่วนกลาง

2. นวัตกรรมกระบวนการ หมายถึง นวัตกรรมการเรียนการสอน คือ สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมา เพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นการใช้ระบบในการปรับปรุงและคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เป็นการใช่วิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่นักการศึกษาได้คิดค้นเพื่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ทักษะกระบวนการ และเจตคติ ที่สามารถตอบสนองการเรียนรายบุคคล

การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีสอน จำเป็นต้องอาศัยวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาจัดการและสนับสนุนการเรียนการสอน

3. นวัตกรรมผลิตภัณท์ หมายถึง นวัตกรรมสื่อการสอน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มัลติมีเดีย (Multimedia) การประชุมทางไกล (Teleconference) ชุดการสอน (Instructional Module) และวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Video)

เอกนถน บางท่าไม้ (2560) กล่าวว่า กล่าวว่า ประเภทของนวัตกรรม สามารถจำแนกได้ตามคุณลักษณะของนวัตกรรมนั้น ๆ เช่น เครื่องมือ วัสดุ และวิธีการถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. นวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็น

1.1 นวัตกรรมด้านหลักสูตร เป็นนวัตกรรมที่ช่วยในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสภาพของชุมชนในการจัดการหลักสูตร หลักสูตรในระบบ/หลักสูตรบูรณาการ/หลักสูตรท้องถิ่น/หลักสูตรฝึกอบรม

1.2 นวัตกรรมด้านการประเมินผล หมายถึง ตัวแปร ความเที่ยงตรงและประสิทธิภาพของแบบประเมิน เช่น การสร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบประเมินทางด้านความรู้ จิตพิสัย ทักษะพิสัย แบบวัดกระบวนการคิด แบบประเมินนวัตกรรมผลิตภัณท์หรือพฤติกรรมในรูปแบบของเกมส์

1.3 นวัตกรรมการบริหารจัดการ หมายถึง นวัตกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการตัดสินใจดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมทรัพยากรในสถานศึกษาเช่นกัน โดยจะมีลักษณะเป็นแนวทาง แผนงาน นโยบาย และนวัตกรรมสำหรับผู้สอน

2. นวัตกรรมสำหรับผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อย ได้แก่

2.1 ด้านเครื่องมือเป็นนวัตกรรมที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอน

2.2 นวัตกรรมด้านสื่อ เป็นนวัตกรรมที่ได้รับการพัฒนาและวิจัยหรือเรียกว่านวัตกรรมร่วมสมัย หรือสื่อการสอน

2.3 นวัตกรรมด้านวิธีการ เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ผ่านวิธีการสอน รูปแบบ แบบจำลองด้านการเรียนการสอน การนิเทศ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของนวัตกรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้

1. นวัตกรรมผลิตภัณท์ คือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การจัดการเรียนรู้หรือหลักสูตรที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการ

2. นวัตกรรมกระบวนการ คือ วิธีการสอนหรือเทคนิคแนวทางการสอนใหม่ ๆ ที่ผู้บริหารหรือครูเป็นผู้ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

3. นวัตกรรมรูปแบบการบริหาร นวัตกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาคิดค้นวิธีการ แนวทางการบริหารจัดการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานของโรงเรียน ทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป

2.4.3 นวัตกรรมการบริหารการศึกษา

นวัตกรรมการบริหารการศึกษาเป็นนวัตกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาคิดค้นวิธีการ แนวทางการบริหารจัดการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานของโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย โดยมีนักการศึกษาได้จำแนกไว้หลากหลาย ดังนี้

นพดล เจนอักษร (2565) กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหารการศึกษา หมายถึง แนวคิด ระบบ รูปแบบ วิธีการเครื่องมือใหม่ทางการบริหารจัดการของผู้บริหาร ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา และบริหารองค์การให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพต่อองค์การ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาในประเทศไทย มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยมีกฎหมายรองรับ ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำสิ่งใหม่ ๆ มาสู่ระบบการศึกษา หลายด้าน โดยนวัตกรรมการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่สำคัญ ๆ ของประเทศไทย มีดังนี้

1. รูปแบบการบริหารและจัดการศึกษา การบริหารและจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการตัดสินใจในรูปแบบ คณะกรรมการตั้งแต่ระดับส่วนกลาง จนถึงเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management-SBM) เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ คุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบ “มาตรฐานการศึกษา ของชาติ” เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทาง สำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม (Innovative Co-creator) และ 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) ซึ่งเป็นการสร้างคน ให้มีคุณภาพการศึกษาที่ดีทุกระดับ เพื่อพร้อมเผชิญกับความท้าทายของทั้งโลกปัจจุบันและโลกอนาคต ในศตวรรษที่ 21

3. การบริหารงานบุคคล สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) ซึ่งเป็นรูปแบบ ที่มุ่งพัฒนาครูให้มีความพร้อมทั้งด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารวิชาการ

เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จากการถอดบทเรียนพบว่าปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในชุมชนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและความผูกพันต่อองค์กร

4. การบริหารงบประมาณ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามจำนวนผู้เรียน แต่ปัญหาที่พบคือ ขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้รับงบประมาณจำนวนมาก สามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาและการเรียนการสอน ในขณะที่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบท ได้รับงบประมานน้อยจนไม่สามารถพัฒนาได้มาก อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ผู้ปกครอง สถาบันศาสนา องค์กรชุมชน ฯลฯ ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งและความสามารถในการระดมทรัพยากร

5. การบริหารงานทั่วไป เช่นเดียวกับการบริหารงบประมาณ โรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมืองสามารถจ้างบุคลากรฝ่ายสนับสนุนทำหน้าที่การบริหารงานทั่วไป หรือจ้างครูในสาขาที่ขาดแคลนได้แต่โรงเรียนขนาดเล็กทั้งงบประมาณไม่เพียงพอครูต้องทำงานบริหารทั่วไปด้วย

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา ประเทศไทยมีระบบการทดสอบแห่งชาติ (O-NET) ซึ่งทดสอบความสามารถทางวิชาการของนักเรียนในวิชาหลัก คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ปีละ 1 ครั้ง สำหรับผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในและมีระบบการประเมินภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

โดยจากการศึกษาแนวโน้มของนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาของทั้ง 4 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลีและประเทศไทย พบว่า แม้บริบทจะแตกต่างกัน แต่ทั้ง 4 ประเทศ มีนวัตกรรมการบริหารและจัดการสถานศึกษาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ การกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารตนเองมากขึ้น พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนก็เข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นส่งเสริมผู้เรียนและร่วมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมากขึ้น มีความสอดคล้องกันในเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาครูใช้ระบบเครือข่ายที่เรียกว่า “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community) มีการประเมินโดยเพื่อน การสังเกตการสอนโดยเพื่อน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูมากขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนและในการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ครูได้ค้นคว้าพัฒนาการสอนใหม่ ๆ มีโครงการนำร่องและวิจัยประเมินความสำเร็จรวมทั้งปัญหาอุปสรรค เพื่อขยายผลไปยังสถานศึกษาทั่วประเทศ

จากบทเรียนของประเทศที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด จึงมีข้อเสนอสำหรับประเทศไทย ในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารและจัดการสถานศึกษา 5 ด้าน คือ

1. ระบบการบริหารและจัดการสถานศึกษา ควรพิจารณาให้อำนาจและความเป็นอิสระแก่สถานศึกษามากขึ้น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนในเรื่องวิชาการ การร่วมจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ไม่ใช่เน้นการบริจาคน้อย่างเดียว

2. การบริหารงานวิชาการ เพื่อเตรียมคนไทยให้มี คุณลักษณะที่ พึงประสงค์ และมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนการสอนต้องเน้นการปลูกฝัง ทักษะความคิดสร้างสรรค์ คิดนวัตกรรม หลักสูตรมีความหลากหลายและยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน นวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น การระบาดของโรค COVID-19 ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องเน้น การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง

3. การบริหารงานบุคคล ควรมีเวทีให้ครูได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา และสร้างวัฒนธรรมการประเมินโดยเพื่อนครู (Peer Review) เหมือนของประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ซึ่งพบว่าทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

4. การบริหารงบประมาณ ในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงบประมาณ ควรมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ และควรนำระบบเลขประจำตัวประชาชน มาใช้เพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนของจำนวนผู้เรียน การบริหารงบประมาณควรมุ่งใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อ “ประโยชน์ของผู้เรียน” เป็นสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการรั่วไหลและคอร์ปชั่นเหมือนกรณี สนามฟุตบอล ซึ่งลงทุนสร้างแล้วใช้ไม่ได้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่องบประมาณของประเทศ ผู้เรียนสูญเสียโอกาสได้พัฒนาด้านกีฬา

5. การบริหารงานทั่วไป กระทรวงฯ ควรนำระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้เพื่อ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาได้ครบถ้วนและทันสมัย จะได้มีข้อมูล real time สำหรับการวางแผน การพัฒนา และการติดตามผลการเรียนของผู้เรียนได้ พัฒนาและแนะนำระบบซอฟต์แวร์ สำหรับการบริหารสถานศึกษา และจัดระบบบุคลากรสนับสนุนเฉพาะด้าน เพื่อลดงานเอกสารลง ช่วยให้ผู้ครูมีเวลาทุ่มเทให้กับการเรียนการสอนอย่างเต็มที่มากขึ้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2546) กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหารการศึกษา หมายถึง นวัตกรรม ทางการบริหารจัดการเพื่อช่วยในการปรับตัว และการสร้างประสิทธิภาพให้ยังคงดำเนินการได้ในเงื่อนไขใหม่ ที่เกิดขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถตอบสนองลูกค้า รองรับกับสิ่งที่ เผชิญกับการแข่งขัน ในโลกยุคใหม่ได้

เสน่ห์ จุ้ยโต (2548) กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหารการศึกษา หมายถึง เป็นการบริหารคน ด้วยสติปัญญา และการบริหารการส่งเสริมการสนับสนุนด้วยการจัดโครงสร้าง และการออกแบบองค์กร ให้สอดคล้องต่อนวัตกรรมที่จะต้องมียุคในอนาคต

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการบริหารการศึกษา หมายถึง แนวคิด กระบวนการ หรือรูปแบบใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เช่น ระบบการจัดการฐานข้อมูลของหน่วยงานสถานศึกษา เกี่ยวกับฐานข้อมูลนักเรียน นักศึกษา ฐานข้อมูลครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ฐานข้อมูลด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และครุภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพในการบริหาร

2.4.4 การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น จึงได้กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2566 - 2570) ขึ้นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในห้วงระยะเวลาดังกล่าว โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 1.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพหรือความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล

กลยุทธ์ที่ 1.2 การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลยุทธ์ที่ 1.3 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 1.4 การส่งเสริม สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

กลยุทธ์ที่ 1.5 การส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาเชิงดุลยภาพตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ที่ 1.6 การส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ท้องถิ่นและอาเซียนศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1.7 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร และการคิด
คำนวณ (3R)

กลยุทธ์ที่ 2.1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
และภาษาต่างประเทศอื่นอย่างน้อยอีก 1 ภาษา

กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะคิดคำนวณ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 (8C)

กลยุทธ์ที่ 3.1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะ
ในการแก้ปัญหา (Critical Thinking Problem Solving)

กลยุทธ์ที่ 3.2 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity
and Innovation)

กลยุทธ์ที่ 3.3 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม
กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding)

กลยุทธ์ที่ 3.4 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม
และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)

กลยุทธ์ที่ 3.5 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้
เท่าทันสื่อ (Communication, information, and Media Literacy)

กลยุทธ์ที่ 3.6 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี
และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)

กลยุทธ์ที่ 3.7 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and
Learning Skills)

กลยุทธ์ที่ 3.8 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็น
คุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นต้องมี
(Compassion)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 4.1 การปลูกฝังเสริมสร้างค่านิยมไทยและจิตสำนึกรักท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 4.2 การปลูกฝังส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5.1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 5.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการจัดทาแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 5.3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายครู

กลยุทธ์ที่ 5.4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการนิเทศทางการศึกษาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 5.5 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5.6 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ 6.1 การพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 6.2 การพัฒนาสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 7.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 7.2 การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การทำนุบำรุงศาสนา

กลยุทธ์ที่ 8.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรม คำสอนของศาสนา

กลยุทธ์ที่ 8.2 การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ หลักธรรม คำสอนของศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 9.1 การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 9.2 การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 10 การส่งเสริม บูรณาการทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง สันติสุข และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ที่ 10.1 การจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 10.2 การจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมระหว่างพุทธศาสนากับอิสลามศึกษา

กลยุทธ์ที่ 10.3 การส่งเสริมสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษา

อัจฉรา วงษ์เอก (2566) ได้อธิบายการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอายุระหว่าง 2 – 5 หรือ 6 ปี เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้พร้อมที่จะเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในการศึกษาภาคบังคับต่อไป เนื่องจากเด็กปฐมวัยกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ และเป็นช่วงวัยที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดทั้งเพื่อความปลอดภัยและเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ฉะนั้น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะพยายามกระจายตามความจำเป็นและความต้องการในพื้นที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งอาจจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอายุ 2 และ 3 ปี เพียง 2 ช่วงวัยแล้วส่งต่อเข้าเรียนระดับอนุบาล 1-3 ในโรงเรียนประถมศึกษา หรือจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอายุ 2-5 ปี แล้วส่งเข้าเรียนอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษาอีก 1-2 ปี หรือบางศูนย์ฯ จัดเตรียมความพร้อมให้เด็กตั้งแต่อายุ 2 ปีจนถึงอายุ 6 ปีครบตามเกณฑ์เข้าเรียนต่อการศึกษาภาคบังคับระดับประถมศึกษาในโรงเรียนต่อไป

1.2 ชั้นอนุบาลในโรงเรียน มีดำเนินการทั้งในลักษณะที่เป็นโรงเรียนอนุบาล จัดเฉพาะระดับปฐมวัยมีจำนวน 425 โรงเรียน และจัดชั้นอนุบาลในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยในบางโรงเรียนอาจรับเด็กตั้งแต่อายุ 2 ปี ขณะที่บางโรงเรียนรับเด็กอายุ 4 ปีหรือ 5 ปีซึ่งอาจผ่านหรือไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก่อน

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชั้นอนุบาลในระบบโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลักในการพัฒนาเด็กแต่ละช่วงวัยโดยยึดถือจุดหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ในบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีการนำนวัตกรรมรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการพัฒนาเด็ก เช่น เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดนำการสอนแบบมอนเตสซอรีมาใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำนวัตกรรม Project Approach และ Learning Center มาใช้พัฒนาเด็กระดับอนุบาลในโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นศักยภาพของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดหาวัตกรรมการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ มาใช้ภายใต้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักและพัฒนาสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ การจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมความหลากหลายเพื่อให้สามารถตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของประชาชน ให้ประชาชนได้รับโอกาสการพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยความร่วมมือจาก ดร.สัจด์ อุทรานันท์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พัฒนาเครื่องมือประเมินคุณภาพสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 เพื่อประเมินสถานศึกษาเชิงระบบกล่าวคือประเมินตั้งแต่ปัจจัยป้อนเข้า ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินกระบวนการ ทั้งกระบวนการสอน การนิเทศ กระบวนการบริหารสถานศึกษา และการบริหารงานบุคคลตลอดจนการพัฒนาบุคลากร และประเมินผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก และคุณลักษณะของเด็ก รวมถึงประเมินปัจจัยแวดล้อม เช่น บรรยากาศการทำงานในโรงเรียน เป็นต้น โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดตั้งกลุ่มวิชาการใน 3 ระดับคือ ระดับสถานศึกษา ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับส่วนกลาง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) โดยมีศึกษานิเทศก์ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้นหรือหัวหน้ากลุ่มวิชาที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นองค์ประกอบของกลุ่มวิชาการในแต่ละระดับ กลุ่มวิชาการแต่ละระดับจะทำหน้าที่เสมือนฝ่ายวิชาการของผู้บริหารในแต่ละระดับ ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาข้างต้นจะถูกรวบรวมและวิเคราะห์โดยกลุ่มวิชาการแต่ละระดับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนตามขอบเขตความรับผิดชอบของกลุ่มวิชาการแต่ละระดับ รวมทั้งนำมาเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงเครื่องมือประเมินคุณภาพสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มวิชาการระดับส่วนกลางเป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็น ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ยังได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้เป็นผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วย นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังได้ส่งเสริมให้มีการพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาท้องถิ่นทั้งระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วย

ต่อมาเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทเริ่มรับผิดชอบสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น กลุ่มวิชาการได้รับการพัฒนาเป็นคณะกรรมการประสานงานวิชาการการจัดการศึกษาท้องถิ่น และเพิ่มคณะกรรมการประสานงานวิชาการในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับจังหวัดขึ้นนอกเหนือจากคณะกรรมการในระดับสถานศึกษา ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับส่วนกลาง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) สำหรับมาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับ ปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้พัฒนาขึ้นใช้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ยกเลิกการใช้ภายหลังจากที่มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษา พิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 โดยกระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ให้มีหน้าที่ในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ออกประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ให้โรงเรียนสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษา พิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนและการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตาม กฎกระทรวง (ศึกษาธิการ) การประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 โดยกระทรวงมหาดไทย จัดทำแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับโรงเรียน ระดับสำนัก/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการติดตามตรวจสอบ และกำกับดูแล อย่างเป็นระบบ รวมถึงพัฒนาส่งเสริมให้สามารถนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

3. การจัดอาชีวศึกษา

การเริ่มบทบาทการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างจาก การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมาก เพราะการจัดการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้เริ่มขึ้นจากผลของกฎหมายหรือการผลักดัน ของภาครัฐให้ดำเนินการแต่เป็นความริเริ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองเป็นวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บุกเบิกการจัดการศึกษาระดับ

อาชีวศึกษาเป็นแห่งแรกได้แก่ เทศบาลนครนครปฐม ในขณะที่ยังเป็นเทศบาลเมืองนครปฐม มีนายสุนทร แก้วพิจิตร เป็นนายกเทศมนตรี เริ่มจัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองนครปฐม โดยใช้งบประมาณของเทศบาลเองในการดำเนินการ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน และบุคลากรในท้องถิ่น และสนองตอบความต้องการผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพของทั้งภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่

เทศบาลเมืองนครปฐมได้จัดจ้างคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ทำการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้และแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่จะประโยชน์ต่อเด็กนักเรียน ประชาชน และนายจ้างทั้งภาครัฐและเอกชน และได้นำผลการศึกษา เสนอขออนุมัติสภาเทศบาลเปิดโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยใช้งบประมาณของเทศบาลเอง และเตรียมการ ด้านอาคารสถานที่นอกเหนือจากการขอใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ของกรมอาชีวศึกษา

โรงเรียนอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองนครปฐมเริ่มเปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2541 โดยมีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับกรมอาชีวศึกษา เพื่อเปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตร 3 ปี เปิดสอน 5 สาขาวิชา คือ

1. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
  - สาขาวิชาพาณิชยกรรม
2. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
  - สาขาวิชาช่างยนต์
  - สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง
  - สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
3. ประเภทวิชาคหกรรม
  - สาขาวิชาคหกรรม

ในระยะเริ่มแรกของการเปิดสอนระดับอาชีวศึกษา เทศบาลเมืองนครปฐมต้องขอความร่วมมือ จากวิทยาลัยเทคนิคนครปฐมและวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมเป็นโรงเรียนพี่เลี้ยงซึ่งนอกจาก จะให้คำปรึกษาแนะนำแล้วยังสนับสนุนครูผู้สอนเฉพาะวิชาด้วย ต่อมาใน พ.ศ. 2542 เทศบาล เมืองนครปฐมได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม เป็น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาล นครปฐม เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันกับสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาของรัฐในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ นอกจากการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาแล้ว เทศบาลเมืองนครปฐม ยังได้บุกเบิกในการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาได้รับการรับรอง คุณวุฒิและกำหนดอัตราเงินเดือนระดับอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

เช่นเดียวกับผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น ๆ ของรัฐ รวมทั้งยังได้บุกเบิกการขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับสถานศึกษาระดับเดียวกันของรัฐได้สำเร็จในปี 2546 การบุกเบิกของเทศบาลเมืองนครปฐม นอกจากจะเป็นต้นแบบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ แล้ว ยังเป็นการสร้างบรรทัดฐานให้กับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่จะจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2555 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง กำหนดการประเมินความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในของท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ผ่านการพิจารณาร่วมกันของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประชุมครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2556 ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเปิดสอนระดับอาชีวศึกษาในช่วงเวลาต่อมาจะต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวก่อน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 87.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ ผู้บริหารจะต้องสร้างความรักความสามัคคี ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืนตลอดไป

โกศล เย็นสุขใจชน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ความยืดหยุ่นผูกพันและการไว้วางใจ กัน และ 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ด้านความยืดหยุ่นผูกพัน และด้านการไว้วางใจกัน ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยสามารถร่วมกันทำนุบำรุงการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 31.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุษบา เคะนะอ่อน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม และประสิทธิผล การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัชรกร ขวดกลางลา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบ มีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับประสิทธิผลในการบริหารงาน โรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพจน์ สุระเพิ่ม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54$) พิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงาน

อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.71$) 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51$) พิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.59$) และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา คือ ด้านความไว้วางใจ (X_1) ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมาย (X_3) และด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_5) โดยตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประจักษ์ พักกระโทก (2565) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการให้บริการชุมชน 3) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และ 5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น

จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามตำแหน่งของพนักงานครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ ด้านการให้บริการชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิริพร เพ็งพา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้านการให้บริการชุมชน และด้านการเข้ามีส่วนร่วมในชุมชน มีการดำเนินงานไม่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนน้อยไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การให้บริการชุมชนยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะโรงเรียนขาดบุคลากรที่ขาดความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คนในชุมชนไม่สะดวกในการทำกิจกรรมเพราะมีอาชีพที่หลากหลาย มีเวลาไม่ตรงกัน จึงทำให้การจัดกิจกรรมทำได้ยาก และการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร และ 2) แนวทางการพัฒนาการสร้างสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์มีการตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียน แจกเอกสารผู้ปกครองอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ชุมชนทราบถึงกิจกรรมและความรู้จากทางโรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน พัฒนาทักษะความรู้ให้กับบุคลากรในเรื่องที่ชุมชนสนใจและจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการเข้ามีส่วนร่วมในชุมชนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้บริการแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง

อมรภัค ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ควรได้รับการส่งเสริมทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การไว้วางใจกัน แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการไว้วางใจกัน ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจผู้ร่วมงาน ให้ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน โดยจัดระบบการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานและมีการรายงานผลเป็นระยะ เพื่อให้ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะผลการดำเนินงานและพัฒนางานขององค์กรต่อไป 2) ความยึดมั่นผูกพัน การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงาน

แบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาการดำเนินงานร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งการให้ข้อมูล งบประมาณการพัฒนาบุคลากร คอยให้คำแนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ

3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยผู้บริหารเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันระดมความคิดของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ มีการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล สร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร

4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงานส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ ให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน รวมทั้งให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่ ให้ความเป็นกันเองและปฏิบัติงานแบบเพื่อนร่วมอาชีพ เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

ไชยา หานุกาพ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีจำนวน 4 ด้าน พบว่าทั้ง 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ ได้แก่ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และด้านการไว้วางใจกัน

บุญยง พลอยสีสังข์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 มีจำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์ในด้านการบริการให้กับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็ก ๆ บุคลากรร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สนับสนุน สถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์

ในการสืบค้น ให้บริการถ่ายเอกสารและใช้เทคโนโลยีร่วมกัน การใช้สนามกีฬาในการจัดการแข่งขัน กีฬาของชุมชน ให้บริการห้องประชุม อาคารเอนกประสงค์ ในการจัดงานเลี้ยงและงานรับรองต่าง ๆ ของชุมชน 2) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมีพัฒนาการ ที่เข้มแข็งเกิดจากความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการคณะกรรมการ ส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมวางแผน กำกับติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าทางโรงเรียนจะดำเนินการ ทางด้านไหนคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมดูแลและพัฒนา และในอีกหลายหลายด้าน เช่น การระดมทุนทอดผ้าป่า ร่วมแรงสร้างสิ่งปลูกสร้างและอาคารปรักษาหาหรือในการร่วมประชุมต่าง ๆ ของชุมชน และโรงเรียน เป็นอย่างดี และมีส่วนในการตัดสินใจต่าง ๆ 3) ด้านการรับความช่วยเหลือ จากชุมชน ในส่วนของวิทยากร ประชาชนชาวบ้าน เพราะในชุมชนจะมีวิทยากรค่อนข้างที่จะหลากหลาย หรือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้เฉพาะทางเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียน รวมไปถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนและชุมชน ด้านประเพณี และวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เช่น การฟ้อนประสาธไหว การตานก้วยสลาก ซึ่งเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอทุ่งเสลี่ยม การได้รับการสนับสนุนเงินทุนและรายได้ตามกำลัง และตามลักษณะการประกอบอาชีพรวมถึง อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ตลอดจนการร่วมแรงสร้างอาคารสถานที่ให้กับโรงเรียน 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ ทางโรงเรียนได้มีการจัดการประชาสัมพันธ์ หลากหลายรูปแบบ เช่นการจัดทำป้ายนิเทศหน้าโรงเรียน และในห้องเรียนเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุตรหลานของท่าน นอกจากนี้ยังเป็นผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตัวของตนเอง การจัดทำป้ายนิเทศนั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ปัจจุบัน ในระบบออนไลน์ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ในเพจ Facebook ของโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดต่อกับผู้ปกครองในแอปพลิเคชั่นไลน์ ในการปรักษาหาหรือในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้อำนวยการของโรงเรียนยังอยู่ในกลุ่มของไลน์หมู่บ้าน เพื่อติดต่อประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 5) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนของโรงเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในการร่วมงานในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นอำเภอหรือเทศบาล ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญ ของคณะครูที่ส่วนกลาง การสร้างฝายชะลอน้ำร่วมกับเทศบาลและชุมชน การเข้าร่วมสืบสานประเพณี และวัฒนธรรมในการทำบุญต่าง ๆ ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นงานถวายเทียน ถิ่นข้าวสลาก และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

อรอนงค์ แจ่มจรัส และชัยอนันท์ มั่นคง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีค่าดัชนีความต้องการ

จำเป็นที่สุด และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) ผู้บริหารควรมีความพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ
- 2) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา
- 3) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาไปในทิศทางที่ตรงกัน เพื่อจัดความขัดแย้ง และ
- 4) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับ นัฐพล พันโน (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มีข้อเสนอแนะไว้ 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน ด้านการไว้วางใจกัน ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ติงกิล (Tingil, 2015) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการแบบมีส่วนร่วมและผลการเรียน: กรณีโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในเขตย่อย Keiyo, เทศมณฑลเอลเกโย-มาร์กเวต, เคนยา จากการศึกษาพบว่า ครูควรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในโรงเรียนมากกว่าการนำหลักสูตรไปใช้เท่านั้น และนักเรียนรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนผ่านสภานักเรียน ซึ่งผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้มีการเปิดเผยข้อบกพร่องหรือความต้องการของทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้การวัดผลประสพการณ์ในการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตร และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษา

โยเฮและแฮทฟิลด์ (Yohe and Hatfield, 2003) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและอุปสรรคของการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การและโครงสร้างองค์การมีส่วนในการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การบริหารจัดการและทัศนคติของบุคลากร ความสามารถในการเป็นผู้นำของการจัดการ การสื่อสาร และกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างไรก็ตามการจัดการแบบมีส่วนร่วมจะส่งผลให้ในความพึงพอใจของพนักงานและการเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นอีกด้วย

ฮิล (Hill, 2001) ได้ศึกษาเรื่อง การสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาลในรัฐแอละแบมาโดยผลการวิจัย พบว่า การให้การนิยามการสนับสนุนของชุมชนโดยใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมี 8 ประการ คือ 1) การสนับสนุนทางการเงิน 2) การสนับสนุนทางสื่อ 3) การมีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง 4) การออกสู่ชุมชนของระบบโรงเรียน 5) ชุมชนใช้สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาดของโรงเรียน 6) โปรแกรมสนับสนุนของชุมชน 7) การเข้าเกี่ยวข้องกับผู้ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง และ 8) การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการ

ไรด์เอาท์ (Rideout, 1997) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในนิวฟันด์แลนด์และแลบราดอร์ โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนครู-อาจารย์ มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อย และในขอบเขตจำกัด ส่วนผู้บริหารมีบทบาทส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งผู้ปกครองและครู-อาจารย์มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษา และต้องการให้สภาโรงเรียนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือในการดำเนินงานดังกล่าว และทั้ง 4 กลุ่มไม่มีความต้องการให้เกิดการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ตลอดจนต้องการให้มีการกระจายอำนาจในการส่งงบประมาณมายังโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารจัดการบุคลากรโดยตรงตลอดจนมาปรับปรุงหลักสูตรระดับท้องถิ่นได้

เฮฟเฟอร์แมน (Hefferman, 1992) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกในการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมการตัดสินใจ โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในระดับชาติ รัฐและท้องถิ่นได้ดำเนินการปรับปรุงให้ผู้ปกครอง และสมาชิกมีส่วนร่วมในคณะกรรมการปัญหาสำคัญ พบว่า ความไม่ชัดเจนของบทบาท และความรับผิดชอบของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน โรงเรียน ชุมชน จำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ตัดสินใจของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการติดต่อกับชุมชน มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ คอยสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนประสบผลสำเร็จได้นั้น ก็ต้องมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กรพร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพันการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 90,777 คน จากจำนวนสถานศึกษา 1,745 แห่ง

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 90,777 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณิหาราบจำนวนประชากรของยามานะ (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ความหมายของสัญลักษณ์ในสูตร ได้แก่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้
กำหนดให้เท่ากับ .05

เมื่อแทนค่าลงในสูตรจะได้ผลดังต่อไปนี้

$$n = \frac{90,777}{1 + 90,777 (0.05^2)}$$

$$= 398.25$$

จากการแทนค่าสูตรดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่าง 398.25 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 399 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนโรงเรียน 351 แห่ง กลุ่มเทศบาลนคร มีจำนวนโรงเรียน 201 แห่ง กลุ่มเทศบาลเมือง มีจำนวนโรงเรียน 455 แห่ง กลุ่มเทศบาลตำบล มีจำนวนโรงเรียน 544 แห่ง กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนโรงเรียน 194 แห่ง

ขั้นที่ 2 หน่วยการสุ่ม คือ ครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่มโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 399 คน โดย กำหนดสัดส่วนของแต่ละกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 49 คน กลุ่มเทศบาลนคร 38 คน กลุ่มเทศบาลเมือง 66 คน กลุ่มเทศบาลตำบล 90 คน และองค์การบริหารส่วนตำบล 156 คน

ขั้นที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery method) โดยจับสลาก สุ่มครูจากกลุ่มโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามสัดส่วนของประชากร แล้วจึงเก็บข้อมูล จากครูในกลุ่มโรงเรียนที่จับสลากได้ จนได้ข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสุ่มจำแนกตามกลุ่มประเภท

ที่	กลุ่มโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนโรงเรียน (แห่ง)	จำนวนครู (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	351	11,009	49
2	เทศบาลนคร	201	8,576	38
3	เทศบาลเมือง	455	15,101	66
4	เทศบาลตำบล	544	20,520	90
5	องค์การบริหารส่วนตำบล	194	35,571	156
รวม		1,745	90,777	399

ข้อมูล ณ วันที่ 18 มกราคม 2567 (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น)

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินชนิดตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มาก คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง น้อย และคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มาก คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง น้อย และคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

3.1.3 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบประเมิน

3.1.3.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และสร้างแบบประเมินให้สอดคล้องกัน

3.1.3.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.1.3.4 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ค่า IOC ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง .50 – 1.00 (สันติ บุญภิรมย์, 2557) จึงสามารถนำไปใช้ได้

3.1.3.5 นำข้อคำถามไปปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดทำเป็นแบบประเมิน

3.1.3.6 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่พึงประสงค์

ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ต้องมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ตั้งแต่ .70 ขึ้นไปจึงจะสามารถนำไปใช้ได้ (Cronbach, 1970)

3.1.3.7 จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ลงบนแพลตฟอร์ม Google Forms เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.1.4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบประเมินในการวิจัยให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยการส่งหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แพลตฟอร์ม Google Forms โดยครูสามารถตอบแบบประเมินได้โดยการสแกน QR Code

3.1.4.3 ผู้วิจัยรวบรวม และติดตามแบบประเมินทางออนไลน์จนครบตามจำนวนที่กำหนด

3.1.4.4 นำแบบประเมินที่ได้รับการตอบกลับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบข้อคำถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.1.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.1.5.2 วิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลว่า มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลว่า มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่พึงประสงค์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลว่า มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลว่า มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลว่า มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3.1.5.3 การประเมินความต้องการจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่พึงประสงค์ตามขั้นตอนแล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่พึงประสงค์ (I) และสภาพที่เป็นอยู่ (D) โดย $(I - D)$ แล้วหารด้วยค่าสภาพที่เป็นอยู่ (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) สูตรการคำนวณดังนี้

$$PNI_{modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

โดย $PNI_{modified}$	หมายถึง	ดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น
D (Degree of success)	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นอยู่
I (Importance)	หมายถึง	ระดับสภาพที่พึงประสงค์

3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอนย่อย รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ การศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดขอบเขตในการศึกษาจากแหล่งข้อมูลเอกสารต่าง ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารการสังเคราะห์ข้อมูลจาก ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดร่างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมแนวทางการพัฒนาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา 3 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 คน นักวิชาการศึกษา 3 คน ที่ได้มาจากการใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญจากตัวแทน 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1 ผู้อำนวยการกองการศึกษา ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านวิชาการศึกษา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และมีผลงานด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมหรือด้านการสร้างสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชน

3.1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และมีผลงานด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมหรือด้านการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.1.3 นักวิชาการศึกษา ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านวิชาการศึกษา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และมีผลงานด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมหรือด้านการสร้างสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยคะแนน 5 คือ มากที่สุด คะแนน 4 คือ มาก คะแนน 3 คือ ปานกลาง คะแนน 2 คือ น้อย และคะแนน 1 คือ น้อยที่สุด

3.3 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน

3.3.2 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนด้านภาษา ครบถ้วนตามเนื้อหา จำนวนข้อที่เหมาะสม และรูปแบบของแบบประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.3 แบบประเมินที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ค่า IOC ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง .50 – 1.00 (สันติ บุญภิรมย์, 2557) จึงสามารถนำไปใช้ได้

3.3.4 นำข้อคำถามไปปรับปรุง แก้ไขตามให้ผู้เชี่ยวชาญให้แนวคิด และแนะนำไว้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง จึงนำไปจัดทำเป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ลงบนแพลตฟอร์ม Google Forms เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากจัดสนทนากลุ่ม (Focus group)

3.4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมนำเสนอรายงานข้อมูลที่ได้จากการประเมิน สรุปผลการประเมิน ตามลำดับต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบข้อคำถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 วิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของลิเคิร์ท (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง แนวทางการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 การสร้างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.3 การประเมินแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาในแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 ระยะที่ 1 แนวทางการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาแนวทางการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	104	26.10
หญิง	295	73.90
รวม	399	100.00
2. อายุ		
20 – 30 ปี	86	21.60
31 – 40 ปี	114	28.60
41 – 50 ปี	135	33.80
51 – 60 ปี	64	16.00
รวม	399	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	276	69.20
ปริญญาโท	97	24.30
ปริญญาเอก	26	6.50
รวม	399	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	67	16.80
5 – 10 ปี	115	28.80
มากกว่า 10 ปี	217	54.40
รวม	399	100.00
5. ตำแหน่ง		
อัตราจ้าง	22	5.50
พนักงานจ้างตามภารกิจ	67	17.50
ครูผู้ช่วย	36	9.00
ครู คศ.1	80	20.10
ครู คศ.2	106	26.60
ครู คศ.3	55	13.80
ครู คศ.4 ขึ้นไป	30	7.50
รวม	399	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 399 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพศหญิง จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.90 อายุส่วนใหญ่ 41 - 50 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มากกว่า 10 ปี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40 และมีตำแหน่งครู คศ.2 ส่วนใหญ่ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60

4.1.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การให้บริการชุมชน 2) การให้ชุมชนมีส่วนร่วม 3) การประชาสัมพันธ์ 4) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน นำมาหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยภาพรวมและรายด้านแสดงดังตารางที่ 5 – 9 ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	n = 399							
	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน			สภาพที่ต้องการให้เป็น			ความต้องการจำเป็น	
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ	PNI	ลำดับ
1. การให้บริการชุมชน	4.43	.32	มาก	4.52	.32	มากที่สุด	.02	1
2. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	4.44	.32	มาก	4.48	.35	มาก	.00	3
3. การประชาสัมพันธ์	4.44	.31	มาก	4.50	.35	มาก	.01	2
4. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	4.44	.34	มาก	4.49	0.34	มาก	.01	2
รวม	4.44	.25	มาก	4.50	.29	มาก	.01	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $SD = .25$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อย ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.44$, $SD = .31$) การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.44$, $SD = .32$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.44$, $SD = .34$) และการให้บริการชุมชน ($M = 4.43$, $SD = .32$)

สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$, $SD = .27$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้บริการชุมชน ($M = 4.52$, $SD = .32$) การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.50$, $SD = .35$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.49$, $SD = .34$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.48$, $SD = .35$)

ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การให้บริการชุมชน ($PNI_{modified} = .02$) รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ ($PNI_{modified} = .01$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($PNI_{modified} = .01$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($PNI_{modified} = .00$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านให้บริการชุมชน โดยรวมและรายข้อ

การให้บริการชุมชน	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน			สภาพที่ต้องการให้เป็น			ความต้องการจำเป็น	
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ	PNI	ลำดับ
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ	4.37	.58	มาก	4.73	.55	มากที่สุด	.08	1
2. โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น	4.48	.60	มาก	4.38	.55	มาก	.00	5
3. โรงเรียนร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ให้กับชุมชน	4.43	.59	มาก	4.61	.61	มากที่สุด	.04	2
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน	4.41	.68	มาก	4.39	.60	มาก	.01	3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การให้บริการชุมชน	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน			สภาพที่ต้องการให้เป็น			ความต้องการจำเป็น	
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ	PNI	ลำดับ
5. โรงเรียนจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	4.42	.59	มาก	4.59	.61	มากที่สุด	.04	2
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียน	4.45	.60	มาก	4.40	.58	มาก	.01	3
7. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน	4.41	.62	มาก	4.58	.64	มากที่สุด	.04	2
โดยรวม	4.43	.32	มาก	4.52	.31	มากที่สุด	.02	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่น ($M = 4.48$, $SD = .60$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียน ($M = 4.45$, $SD = .60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($M = 4.37$, $SD = .58$)

สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.52$, $SD = .31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($M = 4.73$, $SD = .55$) รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ให้กับชุมชน ($M = 4.61$, $SD = .61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่น ($M = 4.38$, $SD = .55$)

ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้บริการชุมชน ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($PNI_{\text{modified}} = .08$) รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ให้กับชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .04$) โรงเรียนจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่

หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .04$) โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = .04$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่น ($PNI_{\text{modified}} = .00$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการให้เป็น ของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ

การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน			สภาพที่ต้องการให้เป็น			ความต้องการจำเป็น	
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ	PNI	ลำดับ
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.40	.58	มาก	4.64	.56	มากที่สุด	.05	1
2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน	4.48	.56	มาก	4.40	.54	มาก	.00	4
3. สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	4.43	.63	มาก	4.52	.64	มากที่สุด	.02	2
4. ผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน	4.43	.59	มาก	4.40	.61	มาก	.01	3
5. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน	4.41	.63	มาก	4.51	0.63	มากที่สุด	.02	2
6. โรงเรียนเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน	4.43	.58	มาก	4.42	.61	มาก	.01	3
7. โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชน	4.48	.60	มาก	4.52	.60	มากที่สุด	.01	3
โดยรวม	4.44	.31	มาก	4.48	.32	มาก	.00	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44, SD = .31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ($M = 4.48, SD = .56$) โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชน ($M = 4.48, SD = .60$) รองลงมา คือ โรงเรียนเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ($M = 4.43, SD = .58$) ผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.43, SD = .59$) สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.43, SD = .63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($M = 4.40, SD = .58$)

สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48, SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($M = 4.64, SD = .56$) รองลงมา คือ โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชน ($M = 4.52, SD = .60$) สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.52, SD = .64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ($M = 4.40, SD = .54$) และผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.40, SD = .61$)

ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($PNI_{modified} = .05$) รองลงมาคือ สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($PNI_{modified} = .02$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ($PNI_{modified} = .02$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ($PNI_{modified} = .00$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อ

การประชาสัมพันธ์	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน			สภาพที่ต้องการให้เป็น			ความต้องการจำเป็น	
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ	PNI	ลำดับ
1. โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน	4.44	.57	มาก	4.66	.58	มากที่สุด	.05	1
2. โรงเรียนชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ	4.41	.59	มาก	4.41	.55	มาก	.00	3
3. โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม	4.47	.56	มาก	4.55	.61	มากที่สุด	.02	2
4. โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในการสื่อสารกับชุมชน	4.37	.61	มาก	4.44	.58	มาก	.02	2
5. โรงเรียนการจัดทำป้ายนิเทศป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชน	4.44	.58	มาก	4.54	.59	มากที่สุด	.02	2
6. โรงเรียนจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน	4.46	0.58	มาก	4.46	0.57	มาก	0.00	3
7. โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.44	.63	มาก	4.53	.60	มากที่สุด	.02	2
โดยรวม	4.44	.31	มาก	4.51	.32	มากที่สุด	.01	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $SD = .31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม ($M = 4.47$, $SD = .56$) รองลงมา คือ

โรงเรียนจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ($M = 4.46$, $SD = .58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในการสื่อสารกับชุมชน ($M = 4.37$, $SD = .61$)

สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51$, $SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน ($M = 4.66$, $SD = .58$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม ($M = 4.55$, $SD = .61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ ($M = 4.41$, $SD = .55$)

ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .05$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในการสื่อสารกับชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ ($PNI_{\text{modified}} = .00$) และโรงเรียนจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .00$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน			สภาพที่ต้องการให้เป็น			ความต้องการจำเป็น	
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ	PNI	ลำดับ
1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา	4.42	.63	มาก	4.66	.57	มากที่สุด	.05	1
2. โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันส่งเสริมการศึกษา	4.42	.58	มาก	4.40	.53	มาก	.00	5
3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน	4.44	.63	มาก	4.54	.63	มากที่สุด	.01	4
4. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน	4.45	.58	มาก	4.48	.61	มาก	.01	4
5. ชุมชนสามารถจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนได้	4.43	.62	มาก	4.53	.62	มากที่สุด	.02	3
6. ชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่นักเรียนได้	4.48	.57	มาก	4.44	.58	มาก	.01	4
7. ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน	4.42	.65	มาก	4.54	.59	มากที่สุด	.03	2
โดยรวม	4.44	.33	มาก	4.50	.32	มาก	.01	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $SD = .33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่นักเรียนได้ ($M = 4.48$, $SD = .57$) รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน

($M = 4.45$, $SD = .58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เพื่อร่วมมือกันส่งเสริมการศึกษา ($M = 4.42$, $SD = .58$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($M = 4.42$, $SD = .63$) และชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($M = 4.42$, $SD = .65$)

สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$, $SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($M = 4.66$, $SD = .57$) รองลงมา คือ ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($M = 4.54$, $SD = .59$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน ($M = 4.54$, $SD = .63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน ($M = 4.38$, $SD = .61$)

ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = .05$) รองลงมาคือ ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = .03$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = -.00$)

4.1.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการประเมิน	สภาพ	สภาพ	ความต้องการ	
	D	I	PNI	ลำดับ
1. การให้บริการชุมชน	4.43	4.52	.02	1
2. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	4.44	4.48	.00	3
3. การประชาสัมพันธ์	4.44	4.50	.01	2
4. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	4.44	4.49	.01	2

จากตารางที่ 10 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การให้บริการชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) การประชาสัมพันธ์ ($PNI_{\text{modified}} = .01$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .01$) รองลงมา คือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($PNI_{\text{modified}} = .00$) ตามลำดับ

4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 3 ขั้นตอนย่อย รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมจำนวน 3 เรื่อง และโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้รับการคัดเลือกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ

1. ศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชนปิยะ (ปิยะภัทร เชื้อมัน)
2. กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา (ประจักษ์ พักกระโทก)
3. การบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน (สุทัศน์ นาคเวช)
4. โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
5. โรงเรียนเทศบาล 1 ขจรเนติยุทธ

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชนปิยะ

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
1	ด้านการให้บริการแก่ชุมชน	สร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชน ด้านการขอใช้อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ ซึ่งมีห้องประชุมไว้บริการชุมชนสามารถรองรับผู้เข้าร่วมการประชุมหรือทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งมีเครื่องอำนวยความสะดวกในการประชุมด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและความรู้เรื่องด้านการให้บริการแก่ชุมชน การพัฒนาด้านการจัดและปรับปรุงภูมิทัศน์ในการรับ-ส่งนักเรียน โดยการเพิ่มที่พักคอย และการจัดระบบการจราจรโดยการขอความร่วมมือจากงานเทศกิจ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการจราจร และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการรับนักเรียนนอกนอกสถานที่ก่อนเวลาเลิกเรียนปกติ

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับ ชุมชน
2	การได้รับการช่วยเหลือและจาก ชุมชน	การสร้างความสัมพันธ์ด้านการได้รับการช่วยเหลือ จากชุมชนส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ทราบ โดยออกเสียงตามสายในชุมชน และจัดให้มี วารสารสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือการจัด ป้ายประชาสัมพันธ์หน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง และประชาสัมพันธ์ ทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้นส่งเสริมให้ชุมชนจัด กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากขึ้น เช่น กิจกรรมใน ประเพณีพื้นบ้าน, วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งบุคลากรครูพร้อม ตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม
3	บทบาทของคณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การสร้างความสัมพันธ์ด้านคณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตามองค์กรที่มีกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำงานอย่างจริงจังและเข้มแข็ง ด้านงบประมาณ จัดประชุมร่วมกัน เพื่อวางแผนการระดมงบประมาณ จากภายนอกในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ เจริญก้าวหน้าต่อไป
4	การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับ ชุมชน	การสร้างความสัมพันธ์ด้านการสร้างเสริม ความสัมพันธ์ชุมชน แนวทางการพัฒนาด้านการสร้าง เสริมความสัมพันธ์ชุมชน โดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกันอย่างเกื้อกูลมิตรระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้เด็กเติบโตอย่างมีความสุข ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออาทรระหว่างกันชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ส่งเสริมให้ บุคลากรและคณะครูเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
		อย่างต่อเนื่องมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่มากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ทำชุมชนทราบความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน
5	การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	การสร้างความสัมพันธ์ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่โดยจัดให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรมผู้ปกครองของนักเรียน และจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและชมรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่ชมรมต่างจัดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลห้วยใหญ่
6	งานประชาสัมพันธ์	การสร้างความสัมพันธ์ด้านงานประชาสัมพันธ์ จัดให้มีวารสารสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่เผยแพร่ข่าวสารภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ให้ผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลทั่วไปทราบ จากปีละครั้งเป็นการจัดพิมพ์รอบไตรมาส เดือน ซึ่งเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น เข้าร่วมการประกวดแข่งขันระดับอนุบาล-รางวัลที่ได้รับจากการส่งนักเรียนเข้าการแข่งขัน, นักเรียนดีเด่นในด้านต่าง ๆ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมด้าน

ตารางที่ 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับ ชุมชน
	ต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ไลน์กลุ่ม ผู้ปกครอง ระดับห้องเรียน มีการประชุมกับ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการ แก้ปัญหาและวางแผนการระดมงบประมาณจาก ภายนอกในการพัฒนางานด้านการประชาสัมพันธ์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ต่อไป

จากตารางที่ 11 พบว่า วิจัยเรื่องศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชนปิยะมีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1) การสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชน ด้านการขอใช้อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ ซึ่งมีห้องประชุมไว้บริการชุมชนสามารถรองรับผู้เข้าร่วมการประชุมหรือทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งมีเครื่องอำนวยความสะดวกในการประชุมด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและความรู้เรื่อง ด้านการให้บริการแก่ชุมชน การพัฒนาด้านการจัดและปรับปรุงภูมิทัศน์ในการรับ-ส่งนักเรียน โดยการเพิ่มที่พักรถ และการจัดระบบการจราจรโดยการขอความร่วมมือจาก งานเทศกิจ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการจราจรและมีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการรับนักเรียนนอกนอกสถานที่ก่อนเวลาเลิกเรียนปกติ 2) การสร้างความสัมพันธ์ด้านการได้รับการช่วยเหลือจากชุมชนส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ โดยออกเสียงตามสายในชุมชน และจัดให้มีวารสารสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือการจัดป้ายประชาสัมพันธ์หน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง และประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้นส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากขึ้น เช่น กิจกรรมในประเพณีพื้นบ้าน, วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาโดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งบุคลากรครูพร้อมตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม 3) การสร้างความสัมพันธ์ด้านคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานนอกสถานที่ตามองค์กรที่มีกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำงานอย่างจริงจังและเข้มแข็ง ด้านงบประมาณจัดประชุมร่วมกัน เพื่อวางแผนการระดมงบประมาณจากภายนอกในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เจริญก้าวหน้าต่อไป 4) การสร้าง

ความสัมพันธ์ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ชุมชน แนวทางการพัฒนาด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ชุมชน โดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเกื้อกูลยวณมิตรระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้เด็กเติบโตอย่างมีความสุขในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออาทรระหว่างกันชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ส่งเสริมให้บุคลากรและคณะครูเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชน จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลห้วยใหญ่มากยิ่งขึ้นเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ทำชุมชนทราบความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน

5) การสร้างความสัมพันธ์ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่โดยจัดให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรมผู้ปกครองของนักเรียน และจัดให้มี กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและชมรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก หรือส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่ชมรมต่างจัดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลห้วยใหญ่

6) การสร้างความสัมพันธ์ด้านงานประชาสัมพันธ์จัดให้มีวารสารสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลห้วยใหญ่เผยแพร่ข่าวสารภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ให้ผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลทั่วไปทราบ จากปีละครั้งเป็นการจัดพิมพ์รอบไตรมาสเดือน ซึ่งเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น เข้าร่วมการประกวดแข่งขัน ระดับอนุบาล-รางวัลที่ได้รับจากการส่งนักเรียนเข้าการแข่งขัน,นักเรียนดีเด่นในด้านต่าง ๆ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เช่น ไลน์กลุ่มผู้ปกครอง ระดับห้องเรียน มีการประชุมกับคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ในการแก้ปัญหาและวางแผนการระดมงบประมาณจากภายนอกในการพัฒนางาน ด้านการประชาสัมพันธ์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ต่อไป

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ : พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
1	ด้านการประชาสัมพันธ์	กระบวนการพัฒนาศักยภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมา ได้ 5 มิติ ได้แก่ การประชุมก่อนการประชาสัมพันธ์ การทำข้อตกลงในการประชาสัมพันธ์การมอบหมายครูประชาสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ผ่านบุคคล
2	ด้านการให้บริการชุมชน	กระบวนการพัฒนาศักยภาพการให้บริการชุมชน สามารถสรุปกระบวนการพัฒนาศักยภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมา ได้ 5 มิติ ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชน การมีเป้าหมายของผู้บริหาร การให้ความช่วยเหลือทางชุมชน การมีครูของชุมชน
3	ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	กระบวนการพัฒนาศักยภาพการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สามารถสรุปกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมา ได้ 6 มิติ ได้แก่ การวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรม การร่วมกิจกรรมเป็นทีม การร่วมกิจกรรมด้วยจิตอาสา การวิเคราะห์ชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ การวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
4	ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน	กระบวนการทัศน์ด้านการได้รับ ความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน สามารถสรุปกระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมา ได้ 8 มิติ ได้แก่ ความศรัทธาของชุมชน การให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้านการเข้าร่วมและช่วยเหลือชุมชน คุณภาพการศึกษา เป้าหมายในการทำกิจกรรมเพื่อนร่วมกิจกรรม การใช้ตำแหน่งและหน้าที่ในการเข้าถึงบุคคล ความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน
5	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น	กระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมา ได้ 6 มิติ ได้แก่ การประชุมก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมขอชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างต่อเนื่อง การให้ความสำคัญต่อชุมชนและหน่วยงานอื่น การปฏิบัติที่เห็นผลมากกว่าสิ่งที่มอบให้ การให้ชุมชนและหน่วยงานอื่นใช้บริการของสถานศึกษา ผู้นำการเข้าร่วมกิจกรรม

จากตารางที่ 12 พบว่า เรื่องกระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1) กระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมาได้ 5 มิติ ได้แก่ การประชุมก่อนการประชาสัมพันธ์ การทำข้อตกลงในการประชาสัมพันธ์การมอบหมายครูประชาสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ผ่านบุคคล 2) กระบวนการทัศน์ด้านการให้บริการชุมชน สามารถสรุปกระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมา

ได้ 5 มิติ ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาการเปิดโอกาสให้ชุมชน การเป้าหมายของผู้บริหารให้ความช่วยเหลือทางชุมชน การมีครูของชุมชน 3) กระบวนทัศน์ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สามารถสรุปกระบวนทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมา ได้ 6 มิติ ได้แก่ การวางตนในการเข้าร่วมกิจกรรม การร่วมกิจกรรมเป็นทีมการร่วมกิจกรรมด้วยจิตอาสา การวิเคราะห์ชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอการวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) กระบวนทัศน์ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน สามารถสรุปกระบวนทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมาได้ 8 มิติ ได้แก่ ความศรัทธาของชุมชน การให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้าน การเข้าร่วมและช่วยเหลือชุมชน คุณภาพการศึกษา เป้าหมายในการทำกิจกรรมเพื่อนร่วมกิจกรรม การใช้ตำแหน่งและหน้าที่ในการเข้าถึงบุคคล ความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน 5) กระบวนทัศน์การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมาได้ 6 มิติ ได้แก่ การประชุมก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและหน่วยงานอื่น อย่างต่อเนื่อง การให้ความสำคัญต่อชุมชนและหน่วยงานอื่น การปฏิบัติที่เห็นผลมากกว่าสิ่งที่มอบให้ การให้ชุมชนและหน่วยงานอื่นใช้บริการของสถานศึกษา ผู้นำการเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 13 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
1	การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	1. การแบ่งปันทรัพยากรและผลตอบแทน 2. การเสริมแรงให้กับชุมชน 3. การสร้างความร่วมมือ
2	การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม	1. การศึกษาและการฝึกฝน การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในสังคม 2. การสร้างความตระหนัก สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยให้คนเห็นถึงผลกระทบของการกระทำ 3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะการส่งเสริมให้คนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
3	การจัดการเชิงระบบ	1. การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการออกแบบหลักสูตร การจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการเป็นแหล่งทรัพยากรในการเรียนการสอน 2. การใช้ทรัพยากรร่วมกัน โรงเรียนและชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรที่มีร่วมกันได้ 3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ของชุมชน 4. การสนับสนุนด้านสวัสดิการและการพัฒนาชุมชน 5. การสร้างพื้นที่การสื่อสารและการมีส่วนร่วม
4	การผนึกพลังรวมของชุมชน	1. การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2. การระดมความคิดและการมีส่วนร่วม 3. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5. การเสริมสร้างทักษะและความรู้ 6. การสร้างระบบการสนับสนุน
5	การจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศ	1. การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2. การระดมความคิดและการมีส่วนร่วม 3. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5. การเสริมสร้างทักษะและความรู้ 6. การสร้างระบบการสนับสนุน

จากตารางที่ 13 พบว่า เรื่องการบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย 1) การแบ่งปันทรัพยากรและผลตอบแทน 2) การเสริมแรงให้กับชุมชน 3) การสร้างความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

1) การศึกษาและการฝึกฝน การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในสังคม 2) การสร้างความตระหนัก สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยให้คนเห็นถึงผลกระทบของการกระทำ 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม สาธารณะการส่งเสริมให้คนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเชิงระบบ ประกอบด้วย 1) การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการออกแบบหลักสูตร การจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการเป็นแหล่งทรัพยากรในการเรียนการสอน 2) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน โรงเรียนและชุมชน สามารถใช้ทรัพยากรที่มีร่วมกันได้ 3) การเรียนรู้จากประสบการณ์ของชุมชน 4) การสนับสนุน ด้านสวัสดิการและการพัฒนาชุมชน 5) การสร้างพื้นที่การสื่อสารและการมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 4 การผนึกพลังรวมของชุมชน ประกอบด้วย 1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2) การระดมความคิด และการมีส่วนร่วม 3) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5) การเสริมสร้างทักษะและความรู้ 6) การสร้างระบบการสนับสนุน องค์ประกอบที่ 5 การจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2) การระดม ความคิดและการมีส่วนร่วม 3) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ 5) การเสริมสร้างทักษะและความรู้ 6) การสร้างระบบการสนับสนุน

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหาร แบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับ ชุมชน
1	มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการศึกษา	1. เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประชุมวางแผนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 2. จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อทราบความต้องการและนำความคิดเห็นมาพัฒนางานจัดการศึกษา 3. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบายและร่วมแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 14 (ต่อ)

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
2	เป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก	1. เข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัด 2. ให้บริการสถานที่ อุปกรณ์ของสถานศึกษาตามความเหมาะสม 3. ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง
3	เครือข่ายทางการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน	1. เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประชุมวางแผนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 2. จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อทราบความต้องการและนำความคิดเห็นมาพัฒนางานจัดการศึกษา 3. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบายและร่วมแสดงความคิดเห็น 4. ให้บริการสถานที่ อุปกรณ์ของสถานศึกษาตามความเหมาะสม 5. ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง
4	การประชาสัมพันธ์	1. โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน 2. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบาย

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 1 มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประชุมวางแผนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 2) จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

เพื่อทราบความต้องการและนำความคิดเห็นมาพัฒนางานจัดการศึกษา 3) จัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงนโยบายและร่วมแสดงความคิดเห็น องค์ประกอบที่ 2 เป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก ประกอบด้วย 1) เข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัด 2) ให้บริการสถานที่ อุปกรณ์ของสถานศึกษา ตามความเหมาะสม 3) ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามนักเรียน และพบปะผู้ปกครอง และองค์ประกอบที่ 3 เครือข่ายทางการศึกษาส่งเสริม สนับสนุน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) เชิญกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานประชุมวางแผนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 2) จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อทราบความต้องการและนำความคิดเห็นมาพัฒนางานจัดการศึกษา 3) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบายและร่วมแสดงความคิดเห็น 4) ให้บริการสถานที่ อุปกรณ์ของสถานศึกษา ตามความเหมาะสม 5) ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง องค์ประกอบที่ 4 การประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์ หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน 2) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบาย

ตารางที่ 15 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียน โรงเรียนเทศบาล 1 ขจรนดิษฐ์

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
1 ด้านการให้บริการชุมชน	1. โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้บริการชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชน 2. โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน 3. โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้บริการชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวณความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน 4. โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้บริการชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับ ชุมชน
2 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม	1. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 3. โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน 4. โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
3 ด้านการประชาสัมพันธ์	1. โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชน 2. โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน 3. โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ 4. โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 15 (ต่อ)

องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับ ชุมชน
4 ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน	1. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อม โดยมีความเกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน 2. โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3. โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน 4. โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไข

จากตารางที่ 15 พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาล 1 ขจรเนติยูทธ มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้บริการชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชน 2) โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน 3) โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้บริการชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำรวจความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน 4) โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้บริการชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบที่ 2 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อม โดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 3) โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล การให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน 4) โรงเรียนบันทึกและสรุป ข้อมูลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบ ที่ 3 ด้านการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูล การประชาสัมพันธ์กับชุมชน 2) โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบ ป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน 3) โรงเรียนและชุมชนกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบที่ 4 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 1) สถานศึกษา มีแผนปฏิบัติงานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 2) โรงเรียน และชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน 4) โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูล การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 16 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวการปฏิบัติที่สอดคล้องกับองค์ประกอบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ	องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ปิยะพร เชื้อมน	ประจักษ์ พิทักษ์โท	สุทัศน์ นาคเวช	โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ	โรงเรียนเทศบาล 1 ขจรเนติ	ความถี่
1.	การให้บริการชุมชน	/	/	/		/	4
2.	การให้ชุมชนมีส่วนร่วม		/	/	/	/	4
3.	การประชาสัมพันธ์	/	/		/	/	4
4.	บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	/					1
5.	การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ	/					1
6.	การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	/	/		/	/	4
7.	การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน	/	/	/			3
8.	การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม			/			1
9.	การจัดการเชิงระบบ			/			1
10.	การผนึกพลังร่วมของชุมชน			/			1
11.	การจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศ			/			1
12.	เป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก				/		1

จากตารางที่ 16 องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักการ แนวคิด จากหนังสือ บทความวิชาการ งานวิจัย เกี่ยวกับองค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยทำการจัดกลุ่มเลือกเอาองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป มีดังนี้

1. การให้บริการชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน และจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา

ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

2. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนโดยมีวิธีการศึกษาความต้องการของชุมชนกำหนด นโยบาย การวางแผนงานและมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ของสถานศึกษาและผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรม ของสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้านสถานศึกษาเป็นพื้นที่อบรมและ ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชน อย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน การชี้แจง การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ โดยการจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสาร กับชุมชนอย่างเหมาะสมและทันสมัย ทั้งการจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชน ตลอดจนมีการจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงรับฟัง ความคิดเห็นของชุมชนเพื่อพัฒนาปรับปรุงสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

4. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมการศึกษา โดยชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน รวมถึงการจัดหา ทุนการศึกษาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ การร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษา อย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พัฒนาและตรวจสอบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสนทนากลุ่ม

ภาพที่ 2 (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากภาพที่ 2 พบว่า (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย การให้ชุมชนมีส่วนร่วม การประชาสัมพันธ์ การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และการให้บริการชุมชน โดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อควบคุมคุณภาพ ประกอบด้วย Plan คือ การวางแผน Do คือ การปฏิบัติตามแผน Check คือ การตรวจสอบ และ Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 13 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 13 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง รวมทั้งหมด 50 แนวทาง

ตารางที่ 17 รายละเอียด (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากเอกสาร
สังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 และสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 จำนวน 50
ประเด็น ดังนี้

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
1. ด้านการให้บริการชุมชน	1.1 สถานศึกษามีแผนและปฏิทินปฏิบัติงานการให้บริการชุมชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการชุมชน (P1, P) 1.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้บริการชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชน (P2, P) 1.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการให้บริการชุมชนที่ชัดเจน (P2, P) 1.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน (P3, D) 1.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน (P3, D) 1.6 โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์บุคลากรเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ให้บริการอาคารสถานที่ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชุมชน (P3, D) 1.7 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการให้บริการชุมชน อย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C) 1.8 โรงเรียนมีข้อมูลการให้บริการชุมชนครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 1.9 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้บริการชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวณความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน (P3, C) 1.10 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการให้บริการชุมชน (P4, C)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	แนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	1.11 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้บริการชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 1.12 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการให้บริการชุมชน จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 1.13 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการให้บริการชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A)
2. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม	2.1 สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อม โดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P1, P) 2.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P2, P) 2.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมที่ชัดเจน (P2, P) 2.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P3, D) 2.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P3, D) 2.6 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C) 2.7 โรงเรียนมีข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 2.8 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้ชุมชนมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวญความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P3, C) 2.9 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P4, C)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	แนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	2.10 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 2.11 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 2.12 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการให้บริการชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A)
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.1 สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P1, P) 3.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการประชาสัมพันธ์ไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P2, P) 3.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P2, P) 3.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P3, D) 3.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P3, D) 3.6 โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน (P3, D) 3.7 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C) 3.8 โรงเรียนมีข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชนครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 3.9 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการประชาสัมพันธ์กับชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวณความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P3, C)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	แนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	3.10 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ (P4, C) 3.11 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการ ประชาสัมพันธ์กับชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 3.12 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการ ประชาสัมพันธ์กับชุมชน จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข (P4, A) 3.13 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญ ในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไข (P4, A)
4. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจาก ชุมชน	4.1 สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียม ความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน (P1, P) 4.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน (P2, P) 4.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P2, P) 4.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P3, D) 4.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P3, D) 4.6 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือ จากชุมชน (P2, C) 4.7 โรงเรียนมีข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C)

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	แนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	4.8 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวญความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P3, C) 4.9 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P4, C) 4.10 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 4.11 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 4.12 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A)

ตารางที่ 18 แสดงรายละเอียดของ (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

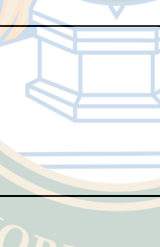
แนวทางการ ดำเนินงาน ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	P1 มีส่วนร่วมใน การตั้งเป้าหมาย				P2 มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ				P3 มีส่วนร่วมใน การลงมือปฏิบัติ				P4 มีส่วนร่วม ไว้วางใจในการ ประเมินผล				รวม
	P	D	C	A	P	D	C	A	P	D	C	A	P	D	C	A	
1. การให้บริการ ชุมชน	1				2		2		3		1				1	3	13
2. การให้ชุมชนมี ส่วนร่วม	1				2		2		2		1				1	3	12
3. การ ประชาสัมพันธ์	1				2		2		3		1				1	3	13
4. การรับความ ช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน	1				2		2		2		1				1	3	12
รวม	4				8		8		10		4				4	12	50

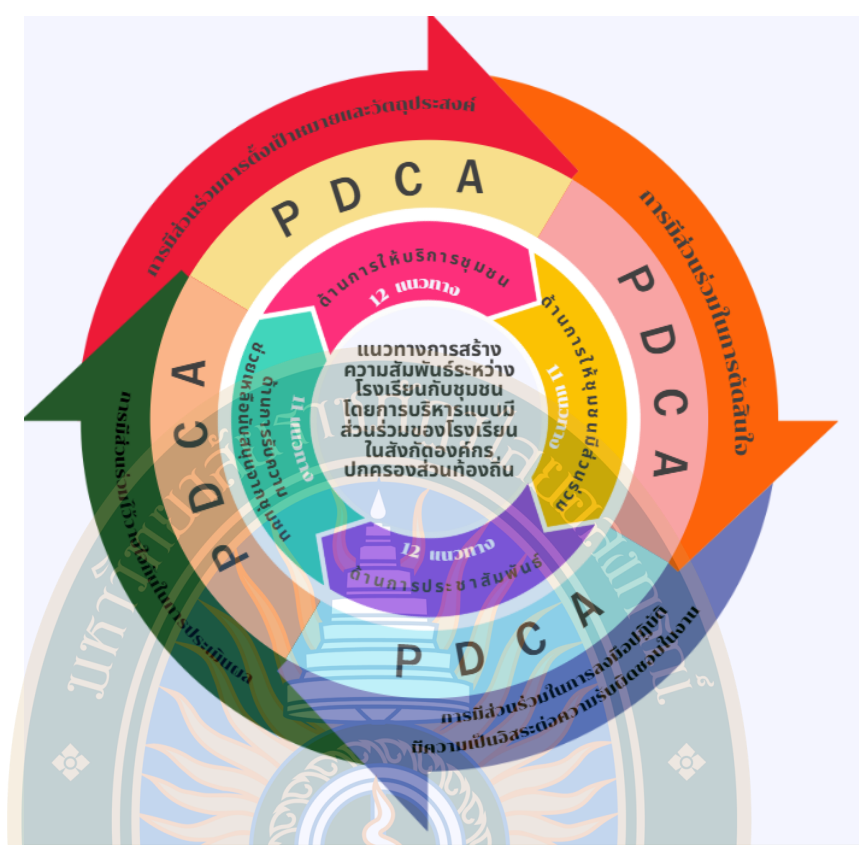
P หมายถึง ร่วมกันวางแผน, D หมายถึง ร่วมกันปฏิบัติตามแผน, C หมายถึง ร่วมกันตรวจสอบ, A หมายถึง ร่วมกันปรับปรุง/นำไปใช้

P1 หมายถึง การมีส่วนร่วมการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน, P2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, P3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติมีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน, P4 หมายถึง การมีส่วนร่วมไว้วางใจกันในการประเมินผล

จากตารางที่ 18 พบว่า (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกระทรวง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น 50 แนวทาง ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการ ชุมชน ประกอบด้วย 13 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 13 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง

ตารางที่ 19 ผลการตรวจสอบประเมิน (ร่าง) แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

รายการตรวจสอบประเมิน	ผลการพิจารณา		รายละเอียดการแก้ไขปรับปรุง
	ผ่าน	ปรับปรุง	
ประเด็นแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
1. การให้บริการชุมชน		✓	1. เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
2. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม		✓	1. เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
3. การประชาสัมพันธ์		✓	1. เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
4. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน		✓	1. เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
5. อื่น ๆ		✓	1. ปรับรูปภาพที่แสดงให้สอดคล้องกับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ภาพที่ 3 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA

จากภาพที่ 3 พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA มีการปรับปรุง ดังนี้ 1) กำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับเนื้อหา 2) สร้างเครื่องหมายในแนวทางให้เกิดความเชื่อมโยง 3) เพิ่มการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติมีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การมีส่วนร่วมไว้วางใจกันในการประเมินผล และรูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียด ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 11 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 12 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 11 แนวทาง รวมทั้งหมด 46 แนวทาง

ตารางที่ 20 รายละเอียดแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA ประเด็นมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ดังนี้

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
1. ด้านการให้บริการชุมชน	1.1 สถานศึกษามีแผนและปฏิทินปฏิบัติงานการให้บริการชุมชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการชุมชน (P1, P) 1.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้บริการชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชน (P2, P) 1.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการให้บริการชุมชนที่ชัดเจน (P2, P) 1.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน (P3, D) 1.5 โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์บุคลากรเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ให้บริการอาคารสถานที่ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชุมชน (P3, D) 1.6 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการให้บริการชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C) 1.7 โรงเรียนมีข้อมูลการให้บริการชุมชนครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 1.8 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้บริการชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวณความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน (P3, C) 1.9 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการให้บริการชุมชน (P4, C)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	1.10 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้บริการชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 1.11 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการให้บริการชุมชน จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 1.12 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการให้บริการชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A)
2. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม	2.1 สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P1, P) 2.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P2, P) 2.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมที่ชัดเจน (P2, P) 2.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P3, D) 2.5 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C) 2.6 โรงเรียนมีข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 2.7 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้ชุมชนมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวญความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P3, C) 2.8 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (P4, C)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	2.9 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 2.10 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 2.11 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการให้บริการชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A)
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.1 สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P1, P) 3.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการประชาสัมพันธ์ไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P2, P) 3.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P2, P) 3.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P3, D) 3.5 โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน (P3, D) 3.6 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
	3.7 โรงเรียนมีข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชน ครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 3.8 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการประชาสัมพันธ์กับชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สืบหาความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการ ประชาสัมพันธ์กับชุมชน (P3, C) 3.9 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ (P4, C) 3.10 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนิน การประชาสัมพันธ์กับชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 3.11 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนิน การประชาสัมพันธ์กับชุมชน จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 3.12 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญ ในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไข (P4, A)
4. ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน	4.1 สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียม ความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน (P1, P) 4.2 โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P2, P) 4.3 โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูล การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P2, P)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน	4.4 โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P3, D) 4.5 โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน (P2, C) 4.6 โรงเรียนมีข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนครบทุกด้าน โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน (P2, C) 4.7 โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำนวญความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P3, C) 4.8 โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (P4, C) 4.9 โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 4.10 โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A) 4.11 โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข (P4, A)

ตารางที่ 21 แสดงรายละเอียดของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางการ ดำเนินงาน ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	P1 มีส่วนร่วมใน การตั้งเป้าหมาย				P2 มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ				P3 มีส่วนร่วมใน การลงมือปฏิบัติ				P4 มีส่วนร่วม ไว้วางใจในการ ประเมินผล				รวม
	P	D	C	A	P	D	C	A	P	D	C	A	P	D	C	A	
1. การให้บริการ ชุมชน	1				2		2		2	1					1	3	12
2. การให้ชุมชนมีส่วน ร่วม	1				2		2		1	1					1	3	11
3. การประชาสัมพันธ์	1				2		2		2	1					1	3	12
4. การรับความ ช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน	1				2		2		1	1					1	3	11
รวม	4				8		8		6	4					4	12	46

P หมายถึง ร่วมกันวางแผน, D หมายถึง ร่วมกันปฏิบัติตามแผน, C หมายถึง ร่วมกันตรวจสอบ, A หมายถึง ร่วมกันปรับปรุง/นำไปใช้

P1 หมายถึง การมีส่วนร่วมการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน, P2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, P3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติมีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน, P4 หมายถึง การมีส่วนร่วมไว้วางใจกันในการประเมินผล

จากตารางที่ 21 พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกระทรวง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น 46 แนวทาง ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการ ชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 11 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 12 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 11 แนวทาง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาในแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 22 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	33.33
หญิง	6	66.67
รวม	9	100.00
อายุ		
20 – 30 ปี	-	-
31 – 40 ปี	-	-
41 – 50 ปี	5	55.55
51 – 60 ปี	4	44.45
รวม	9	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	-	-
5 – 10 ปี	-	-
มากกว่า 10 ปี	9	100.00
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ประสบการณ์

ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และประสบการณ์ 5 – 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้าน

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านที่ 1 การให้บริการชุมชน	4.81	.13	มากที่สุด	4.80	.20	มากที่สุด	4.64	.31	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	4.85	.15	มากที่สุด	4.80	.27	มากที่สุด	4.64	.32	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์	4.86	.20	มากที่สุด	4.59	.35	มากที่สุด	4.65	.28	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	4.82	.16	มากที่สุด	4.56	.31	มากที่สุด	4.56	.42	มากที่สุด
รวม	4.84	.09	มากที่สุด	4.69	.19	มากที่สุด	4.62	.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 23 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้

ด้านความเหมาะสม ($M = 4.84$ $SD = .09$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.86$, $SD = .20$) ด้านที่ 2

การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.85, SD = .15$) และด้านที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.82, SD = .16$)

ด้านความเป็นไปได้ ($M = 4.69, SD = .19$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 1 การให้บริการชุมชน ($M = 4.80, SD = .20$) ด้านที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.80, SD = .27$) และด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.59, SD = .35$)

ด้านความเป็นประโยชน์ ($M = 4.62, SD = .16$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.65, SD = .28$) ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ($M = 4.64, SD = .31$) และด้านที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.64, SD = .32$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 การสร้างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.3 การประเมินแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาในแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.1.2 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามระยะหรือวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพศหญิง จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.90 อายุส่วนใหญ่ 41 - 50 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มากกว่า 10 ปี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40 และมีตำแหน่งครู คศ.2 ส่วนใหญ่ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน 1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44, SD = .25$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.44, SD = .31$) การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.44, SD = .32$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.44, SD = .34$) และการให้บริการชุมชน ($M = 4.43, SD = .32$) สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50, SD = .27$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้บริการชุมชน ($M = 4.52, SD = .32$) การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.50, SD = .35$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.49, SD = .34$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.48, SD = .35$) ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การให้บริการชุมชน ($PNI_{modified} = .02$) รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ ($PNI_{modified} = .01$) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($PNI_{modified} = .01$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($PNI_{modified} = .00$)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนจำนวน 4 ด้าน ได้แก่

2.1.1 การให้บริการชุมชน พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.42, SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น ($M = 4.48,$

$SD = .60$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียน ($M = 4.45$, $SD = .60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($M = 4.37$, $SD = .58$) สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.52$, $SD = .31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($M = 4.73$, $SD = .55$) รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ให้กับชุมชน ($M = 4.61$, $SD = .61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่น ($M = 4.38$, $SD = .55$) ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้บริการชุมชน ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($PNI_{modified} = .08$) รองลงมา คือ โรงเรียนร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมความรู้ให้กับชุมชน ($PNI_{modified} = .04$) โรงเรียนจัดให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($PNI_{modified} = .04$) โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน ($PNI_{modified} = .04$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่น ($PNI_{modified} = .00$)

2.1.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = .31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ($M = 4.48$, $SD = .56$) โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชน ($M = 4.48$, $SD = .60$) รองลงมา คือ โรงเรียนเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ($M = 4.43$, $SD = .58$) ผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.43$, $SD = .59$) สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.43$, $SD = .63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($M = 4.40$, $SD = .58$) สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48$, $SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($M = 4.64$, $SD = .56$) รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชน ($M = 4.52$, $SD = .60$) สถานศึกษาประสานงานกับ

ชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.52$, $SD = .64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ($M = 4.40$, $SD = .54$) และผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน ($M = 4.40$, $SD = .61$) ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = .05$) รองลงมาคือ สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ($PNI_{\text{modified}} = .00$)

2.1.3 การประชาสัมพันธ์ พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = .31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม ($M = 4.47$, $SD = .56$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ($M = 4.46$, $SD = .58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในการสื่อสารกับชุมชน ($M = 4.37$, $SD = .61$) สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51$, $SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน ($M = 4.66$, $SD = .58$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม ($M = 4.55$, $SD = .61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ ($M = 4.41$, $SD = .55$) ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .05$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในการสื่อสารกับชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนการจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .02$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็น

น้อยที่สุด คือ โรงเรียนชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ ($PNI_{\text{modified}} = .00$) และโรงเรียนจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = .00$)

2.1.4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43, SD = .33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ ($M = 4.48, SD = .57$) รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน ($M = 4.45, SD = .58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันส่งเสริมการศึกษา ($M = 4.42, SD = .58$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($M = 4.42, SD = .63$) และชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($M = 4.42, SD = .65$) สภาพที่ต้องการให้เป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50, SD = .32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($M = 4.66, SD = .57$) รองลงมาคือ ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($M = 4.54, SD = .59$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน ($M = 4.54, SD = .63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน ($M = 4.38, SD = .61$) ความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ดัชนีความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = .05$) รองลงมา คือ ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = .03$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = .00$)

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ลำดับความต้องการ

จำเป็นมากที่สุด คือ การให้บริการชุมชน (PNI_{modified} = .02) การประชาสัมพันธ์ (PNI_{modified} = .01) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน (PNI_{modified} = .01) รองลงมาคือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม (PNI_{modified} = .00) ตามลำดับ

2) ผลการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมจำนวน 3 เรื่อง และโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้รับการคัดเลือกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ด้านบริหารการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชนปิยะ พบว่า วิจัยเรื่องศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชนปิยะมีแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1) การสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชน ด้านการขอใช้อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ ซึ่งมีห้องประชุมไว้บริการชุมชนสามารถรองรับผู้เข้าร่วมการประชุมหรือทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งมีเครื่องอำนวยความสะดวกในการประชุมด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและความรู้เรื่อง ด้านการให้บริการแก่ชุมชน การพัฒนา ด้านการจัดและปรับปรุงภูมิทัศน์ในการรับ-ส่งนักเรียน โดยการเพิ่มที่พักรถ และการจัดระบบการจราจรโดยการขอความร่วมมือจาก งานเทศกิจ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการจราจรและมีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการรับนักเรียนนอกนอกสถานที่ก่อนเวลาเลิกเรียนปกติ 2) การสร้างความสัมพันธ์ด้านการได้รับการช่วยเหลือจากชุมชนส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ โดยออกเสียงตามสายในชุมชน และจัดให้มีวารสารสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือการจัดป้ายประชาสัมพันธ์หน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง และประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้นส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากขึ้น เช่น กิจกรรมในประเพณีพื้นบ้าน, วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาโดยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งบุคลากรครูพร้อมตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม 3) การสร้างความสัมพันธ์ด้านคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานนอกสถานที่ตามองค์กรที่มีกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำงานอย่างจริงจังและเข้มแข็ง ด้านงบประมาณจัดประชุม

ร่วมกัน เพื่อวางแผนการระดมงบประมาณจากภายนอกในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป 4) การสร้างความสัมพันธ์ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ชุมชนแนวทางการพัฒนาด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ชุมชน โดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่าง กัลยาณมิตร ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เด็กเติบโตอย่างมีความสุขในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออารี ระหว่างกันชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ส่งเสริมให้บุคลากรและคณะครู เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่มากยิ่งขึ้นเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไม่มีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ทำชุมชนทราบ ความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน 5) การสร้างความสัมพันธ์ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างกันเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่โดยจัดให้มีการจัด ตั้งกลุ่ม ชมรมผู้ปกครองของนักเรียน และจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและ ชมรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่ชมรมต่างจัดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ 6) การสร้างความสัมพันธ์ด้านงานประชาสัมพันธ์ จัดให้มีวารสารสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่เผยแพร่ข่าวสารภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ให้ผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลทั่วไปทราบ จากปีละครั้ง เป็นการจดพิมพ์รอบไตรมาส เดือน ซึ่งเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้นักเรียน ในด้านต่าง ๆ เช่น เข้าร่วมการแข่งขันระดับอนุบาล-รางวัลที่ได้รับจากการส่งนักเรียน เข้าการแข่งขัน, นักเรียนดีเด่นในด้านต่าง ๆ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วย ในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ไลน์กลุ่มผู้ปกครอง ระดับห้องเรียน มีการประชุมกับคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการแก้ปัญหาและ วางแผนการระดมงบประมาณจากภายนอกในการพัฒนางานด้านการประชาสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ต่อไป

ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องกระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณี ศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เรื่องกระบวนการทัศน์การสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1) กระบวนการทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับ ชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมาได้ 5 มิติ ได้แก่ การประชุม ก่อนการประชาสัมพันธ์ การทำข้อตกลงในการประชาสัมพันธ์การมอบหมายครูประชาสัมพันธ์

การใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ผ่านบุคคล 2) กระบวนทัศน์ด้านการให้บริการชุมชน สามารถสรุปกระบวนทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศจังหวัดนครราชสีมา ได้ 5 มิติ ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชน การเป้าหมายของผู้บริหาร การให้ความช่วยเหลือทางชุมชน การมีครูของชุมชน 3) กระบวนทัศน์ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สามารถสรุปกระบวนทัศน์การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมา ได้ 6 มิติ ได้แก่ การวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรม การร่วมกิจกรรมเป็นทีม การร่วมกิจกรรมด้วยจิตอาสา การวิเคราะห์ชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ การวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) กระบวนทัศน์ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน สามารถสรุป กระบวนทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมาได้ 8 มิติ ได้แก่ ความศรัทธาของชุมชน การให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้าน การเข้าร่วมและช่วยเหลือชุมชน คุณภาพการศึกษา เป้าหมายในการทำกิจกรรมเพื่อร่วมกิจกรรม การใช้ตำแหน่งและหน้าที่ในการเข้าถึงบุคคล ความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน 5) กระบวนทัศน์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ จังหวัดนครราชสีมาได้ 6 มิติ ได้แก่ การประชุมก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และหน่วยงานอื่นอย่างต่อเนื่อง การให้ความสำคัญต่อชุมชนและหน่วยงานอื่น การปฏิบัติที่เห็นผลมากกว่าสิ่งที่มอบให้ การให้ชุมชนและหน่วยงานอื่นใช้บริการของสถานศึกษา ผู้นำการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการศึกษาแนวทางการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องการบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า เรื่องการบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนมีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย 1) การแบ่งปันทรัพยากรและผลตอบแทน 2) การเสริมแรงให้กับชุมชน 3) การสร้างความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย 1) การศึกษาและการฝึกฝน การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในสังคม 2) การสร้างความตระหนัก สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยให้คนเห็นถึงผลกระทบของการกระทำ 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะการส่งเสริมให้คนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเชิงระบบ ประกอบด้วย 1) การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ในการออกแบบหลักสูตร การจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการเป็นแหล่งทรัพยากรในการเรียนการสอน 2) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน โรงเรียนและชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรที่มีร่วมกันได้ 3) การเรียนรู้

จากประสบการณ์ของชุมชน 4) การสนับสนุนด้านสวัสดิการและการพัฒนาชุมชน 5) การสร้างพื้นที่ การสื่อสารและการมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 4 การผนึกพลังรวมของชุมชน ประกอบด้วย 1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2) การระดมความคิดและการมีส่วนร่วม 3) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5) การเสริมสร้างทักษะและความรู้ 6) การสร้างระบบการสนับสนุน องค์ประกอบที่ 5 การจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2) การระดมความคิดและการมีส่วนร่วม 3) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5) การเสริมสร้างทักษะและความรู้ 6) การสร้างระบบการสนับสนุน

ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 1 มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) เชิญกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานประชุมวางแผนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 2) จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อทราบความต้องการและนำความคิดเห็นมาพัฒนางานจัดการศึกษา 3) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบายและร่วมแสดงความคิดเห็น องค์ประกอบที่ 2 เป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก ประกอบด้วย 1) เข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัด 2) ให้บริการสถานที่ อุปกรณ์ของสถานศึกษา ตามความเหมาะสม 3) ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้าน เพื่อติดตามนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง และองค์ประกอบที่ 3 เครือข่ายทางการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประชุมวางแผนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา 2) จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อทราบความต้องการและนำความคิดเห็นมาพัฒนางานจัดการศึกษา 3) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบายและร่วมแสดงความคิดเห็น 4) ให้บริการสถานที่ อุปกรณ์ของสถานศึกษา ตามความเหมาะสม 5) ดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง องค์ประกอบที่ 4 การประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน 2) จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงนโยบาย

ผลการศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียน โรงเรียนเทศบาล 1 ขจรเนติยุทธ พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทศบาล 1

ขจรเนติยุทธ มีแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนและชุมชนนำข้อมูลการให้บริการชุมชนไปวางแผนการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชน 2) โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน 3) โรงเรียนจัดทำสารสนเทศการให้บริการชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน สำรวจความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน 4) โรงเรียนมีการสรุปและรายงานผลการดำเนินการให้บริการชุมชน ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน และขอความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบที่ 2 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วม 3) โรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน 4) โรงเรียนบันทึกและสรุปข้อมูลการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วม จากเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบที่ 3 ด้านการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนและชุมชนมีการวางแผนเพื่อศึกษาข้อมูลการประชาสัมพันธ์กับชุมชน 2) โรงเรียนมีการจัดการประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบป้ายนิเทศ เอกสาร และออนไลน์ ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน 3) โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบที่ 4 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเตรียมความพร้อมโดยมีความเกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 2) โรงเรียนและชุมชนดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) โรงเรียนและชุมชนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 4) โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวการปฏิบัติที่สอดคล้องกับองค์ประกอบแนวทางทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักการ แนวคิด จากหนังสือ บทความวิชาการ งานวิจัย เกี่ยวกับองค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยทำการจัดกลุ่มเลือกเอา

องค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป มี ดังนี้ 1) การให้บริการชุมชน 2) การให้ชุมชนมีส่วนร่วม 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

2. สร้างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากเอกสารสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 และสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2.1 สังเคราะห์การร่างแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย การให้ชุมชนมีส่วนร่วม การประชาสัมพันธ์ การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และการให้บริการชุมชน โดยใช้กระบวนการ PDCA เพื่อควบคุมคุณภาพ ประกอบด้วย Plan คือ การวางแผน Do คือ การปฏิบัติตามแผน Check คือ การตรวจสอบ และ Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการ เมื่อสังเคราะห์เอกสารข้อมูลระยะที่ 1 และสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 2.1 พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังเคราะห์แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น 50 แนวทาง ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 13 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 13 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง

3. ผลการตรวจสอบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA มีการปรับปรุง ดังนี้ 1) กำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับเนื้อหา 2) สร้างเครื่องหมายในแนวทางให้เกิดความเชื่อมโยง 3) เพิ่มการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความมีอิสระในการปฏิบัติงาน และสังเคราะห์แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น 46 แนวทาง ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 11 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 12 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 11 แนวทาง

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA จากการสนทนากลุ่ม ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และประสบการณ์ 5 – 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้านมากที่สุด ลำดับแรก คือ ด้านความเหมาะสม ($M = 4.84$ $SD = .09$) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.86$, $SD = .20$) ด้านที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.85$, $SD = .15$) และด้านที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ($M = 4.82$, $SD = .16$) ด้านความเป็นไปได้ ($M = 4.69$, $SD = .19$) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 1 การให้บริการชุมชน ($M = 4.80$, $SD = .20$) ด้านที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.80$, $SD = .27$) และด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.59$, $SD = .35$) ด้านความเป็นประโยชน์ ($M = 4.62$, $SD = .16$) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ($M = 4.65$, $SD = .28$) ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ($M = 4.64$, $SD = .31$) และด้านที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($M = 4.64$, $SD = .32$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การให้บริการชุมชน การประชาสัมพันธ์ การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน รองลงมาคือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ ส่งเสริมให้มีการจัดอบรมความรู้ให้กับชุมชน ให้บริการและอำนวยความสะดวก

ในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน จัดให้มีกิจกรรม การหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม ของโรงเรียนต้องจัดระบบการประชาสัมพันธ์ ป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทันสมัย เพื่อสื่อสารกับชุมชน รับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานควรชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ชุมชนทราบ สอดคล้องกับ กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) การสร้าง ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยองเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ประจักษ์ พักกระโทก (2565) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติ เป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการให้บริการชุมชน 3) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) ด้านการได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และ 5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนกับ หน่วยงานอื่น สอดคล้องกับ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มโรงเรียน ศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามตำแหน่ง ของพนักงานครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ธิวัรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน แล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ ด้านการให้บริการชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) ผลการเปรียบเทียบการสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ศิริพร เพ็งพา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการเข้ามีส่วนร่วมในชุมชน มีการดำเนินงานไม่เหมาะสมการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนน้อยไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การให้บริการชุมชนยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะโรงเรียนขาดบุคลากรที่ขาดความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คนในชุมชนไม่สะดวกในการทำกิจกรรมเพราะมีอาชีพที่หลากหลาย มีเวลาไม่ตรงกัน จึงทำให้การจัดกิจกรรมทำได้ยากและการเข้ามีส่วนร่วมในชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร และ 2) แนวทางการพัฒนาการสร้าง ความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์มีการตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียน แจกเอกสารผู้ปกครองอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ชุมชนทราบถึงกิจกรรม และความรู้จากทางโรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน พัฒนาทักษะความรู้ให้กับบุคลากร ในเรื่องที่ชุมชนสนใจและจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการเข้ามีส่วนร่วมในชุมชน จัดกิจกรรมให้เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้บริการแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง

2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การไว้วางใจกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาท้องถิ่นเพื่อให้การ บริการการศึกษาท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจ ทิศทางเดียวกันและลดความสับสน สามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น เกิดความโปร่งใส ในการปฏิบัติงาน จนนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ ประชาชนในท้องถิ่น ควรสนับสนุนและให้โอกาสซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูและ ประชาชนในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีความไว้วางใจต่อกัน ส่งผลให้เกิดความภักดีต่อ สถานศึกษา สอดคล้องกับ วิระ บุตรฤทธิ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ

การเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 87.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ ผู้บริหารจะต้องสร้างความรักความสามัคคีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืนตลอดไป สอดคล้องกับ โกศล เย็นสุขใจชน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ความยึดมั่นผูกพัน และการไว้วางใจกัน และ 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ด้านความยึดมั่นผูกพัน และด้านการไว้วางใจกัน ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยสามารถร่วมกันทำนายการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาได้ร้อยละ 31.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ บุษบา เคนะอ่อน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม และประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ วัชรกร ชวดกลางลา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับประสิทธิผลในการบริหารงานโรงเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสุพจน์ สุระเพิ่ม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54$) พิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.71$) 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51$) พิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.59$) และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา คือ ด้านความไว้วางใจ (X_1) ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมาย (X_3) และด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_5) โดยตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ผลการพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสนทนากลุ่ม พบว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบบริหารคุณภาพ 4P + PDCA ผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน พิจารณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมแนวทาง สักเคราะห์แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น 46 แนวทาง ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การให้บริการชุมชน ประกอบด้วย 12 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 11 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 12 แนวทาง และประเด็นที่ 4 การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วย 11 แนวทาง และลงความเห็นว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้านมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดขึ้นมาจากการศึกษาและการวิจัยอย่างเป็นระบบโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะที่ประโยชน์ในแต่ละขั้นตอน นำไปสู่การใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มคิด การวางแผนการนำไปปฏิบัติและการประเมินผล รวมทั้งได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ซึ่งดำเนินการพัฒนาควบคู่กับวงจรคุณภาพ PDCA อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนี้

1) กำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับเนื้อหา 2) เพิ่มกระบวนการ PDCA เพื่อควบคุมคุณภาพ 3) สร้างเครื่องหมายในแนวทางให้เกิดความเชื่อมโยงและรูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และชุมชนในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับอมรภาค ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ควรได้รับการส่งเสริมทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การไว้วางใจกัน แนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการไว้วางใจกัน ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงการยอมรับและเชื่อถือในความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจผู้ร่วมงาน ให้ความเป็นกันเองแก่ผู้ร่วมงาน รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน โดยจัดระบบการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานและมีการรายงานผลเป็นระยะ เพื่อให้ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะผลการดำเนินงานและพัฒนางานขององค์กรต่อไป 2) ความยึดมั่นผูกพัน การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาการดำเนินงานร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งการให้ข้อมูล งบประมาณการพัฒนาบุคลากร คอยให้คำแนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยผู้บริหารเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันระดมความคิดของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนำไปประกอบการพิจารณาอยู่เสมอ มีกระบวนการบริหารงานเป็นไปตามขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผล สร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน สร้างความชัดเจนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารให้อำนาจและโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอ ให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน รวมทั้งให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่

ให้ความเป็นกันเองและปฏิบัติงานแบบเพื่อนร่วมอาชีพ เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป สอดคล้องกับ ไชยา หานุกาพ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผล งานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีจำนวน 4 ด้าน พบว่าทั้ง 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ ได้แก่ ด้านการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และด้านการไว้วางใจกัน สอดคล้องกับ บุญนุช พลอยสีสังข์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทาง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 มีจำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์ในด้านการบริการให้กับ ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็ก ๆ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สนับสนุน สถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้น ให้บริการถ่ายเอกสารและใช้ เทคโนโลยีร่วมกัน การใช้สนามกีฬาในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน ให้บริการห้องประชุม อาคาร เอนกประสงค์ ในการจัดงานเลี้ยงและงานรับรองต่าง ๆ ของชุมชน 2) ด้านบทบาทร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมีพัฒนาการที่เข้มแข็งเกิดจากความร่วมมือ ในทุก ๆ ด้าน ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการคณะกรรมการส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมวางแผน กำกับติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าทางโรงเรียนจะดำเนินการทางด้านไหนคณะกรรมการ สถานศึกษามีส่วนร่วมดูแลและพัฒนา และในอีกหลายหลายด้าน เช่น การระดมทุนทอดผ้าป่า ร่วมแรงสร้างสิ่งปลูกสร้างและอาคารปรักษาหารือในการร่วมประชุมต่างๆ ของชุมชน และโรงเรียน เป็นอย่างดี และมีส่วนในการตัดสินใจต่าง ๆ 3) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชนในส่วน ของ วิทยากร ปราชญ์ชาวบ้าน เพราะในชุมชนจะมีวิทยากรค่อนข้างที่จะหลากหลาย หรือจากหน่วยงาน อื่น ๆ ที่มีความรู้เฉพาะทางเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนรวมถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนและชุมชน ด้านประเพณีและ วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เช่น การฟ้อน ประสาทไหว การตานก๋วยสลาก ซึ่งเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอทุ่งเสลี่ยม การได้รับ

การสนับสนุนเงินทุนและรายได้ตามกำลัง และตามลักษณะการประกอบอาชีพรวมไปถึงอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ตลอดจนการร่วมแรงสร้างอาคารสถานที่ให้กับโรงเรียน 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ทางโรงเรียนได้มีการจัดการประชาสัมพันธ์ หลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดทำป้ายนิเทศหน้าโรงเรียน และในห้องเรียนเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุตรหลานของท่าน นอกจากนี้ยังเป็นผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตัวของตนเอง การจัดทำป้ายนิเทศนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ปัจจุบัน ในระบบออนไลน์ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ในเพจ Facebook ของโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดต่อกับผู้ปกครองในแอปพลิเคชันไลน์ในการปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้อำนวยการของโรงเรียนยังอยู่ในกลุ่มของไลน์หมู่บ้านเพื่อติดต่อประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 5) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในการร่วมงานในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นอำเภอหรือเทศบาล ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญของคณะครูที่ส่วนกลาง การสร้างฝายชะลอน้ำร่วมกับเทศบาลและชุมชน การเข้าร่วมสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมในการทำบุญต่าง ๆ ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นงานถวายเทียน ถวายข้าวสลาก และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สอดคล้องกับ อรอนงค์ แจ่มจรัส และชัยอนันต์ มั่นคง (2565) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีแนวทางดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารควรมีความพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ 2) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา 3) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาไปในทิศทางทิศทางเดียวกัน เพื่อจัดความขัดแย้ง และ 4) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ นัฐพล พันโน (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มีข้อเสนอแนะไว้ 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน ด้านการไว้วางใจกัน ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตรงกับความต้องการของคนในท้องถิ่น

1.2 สถานศึกษาควรนำรูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปกำหนดแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนารูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570).
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร.
- กลอยใจ จันแท้. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของครู โรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรดิตถ์.
- กอพร ต่อวัฒนกิจ. (2560). กลุ่การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้
ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กฤตเมธ อีระสุนทรไท (2562). “บทวิจารณ์หนังสือ ห้องเรียนแห่งอนาคต เปลี่ยนครูให้เป็นโค้ช”.
วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม, 15(2), 6-9.
- กันทิมา ตีเกะพี. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กุลิสรา จิตธนาภรณ์. (2562). การจัดการเรียนรู้. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกศล เย็นสุขใจชน. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของ
ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- แคทรียา บุตรศรีมา. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จารุภา ทรัพย์มี. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์. (2562). นวัตกรรมการศึกษา. <https://bit.ly/374guxv>.

- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- จิตติมา วรณศรี. (2563). นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา. รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไชยา หานุกาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตติมา ระสอน. (2564). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา.
วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 4(3), 46-49.
- ณัฐพงษ์ คำเขิน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษา
พิเศษเขตการศึกษา 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). การบริหารสู่ศตวรรษที่ 2. บริษัทประชุมช่าง จำกัด.
- ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2560). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการบริหารและจัดการการศึกษา.
ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ (อัสสัมชัญ).
- ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพดล เจนอักษร. (2565). ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นวล สมบูรณ์สิน. (2564). รูปแบบการจัดการนวัตกรรมทางการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐพล พันโน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม
เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 4(1), 176-187.
- นาวัน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 4(3), 569-580.
- บรรจบ จันท์ที. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา เคนะอ่อน. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- ปวิภาณ ศาสตร์อำนวย, กาญจนา บุญภักดี และบุญจันทร์ สีสันต์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 17(1), 129-134.
- ประจักษ์ พิกะโทก. (2565). *กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา].
- ประภาพร ซื่อสิทธิกุล. (2560). *หลักการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม*. ไทยวัฒนาพานิช
- ปาริชาติ แก้วสาร. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- ปิยะภัทร เชื้อมัน. (2560). *ศึกษาปัญหาและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่กับชุมชน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา].
- บุญยง พลอยสีสังข์. (2565). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2*. *Journal of Modern Learning Development*, 7(9), 72-86.
- พจนีย์ มั่งคั่ง. (2560). *ทฤษฎี หลักการและกระบวนการในการบริหารการศึกษา*. ทริบเพิล กรุ๊ป.

- ไพรัช วรรณบวร. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 7(3), 172-183.
- มัลลิกา แก้วจ้อน. (2565). สภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รณกร ไช้เนาค, ประยูร แสงใส และพระครูกิตติญาณวิสิฐ. (2562). แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 133 - 144.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (2562). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาธิม. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์*, 9(1), 124 - 132.
- วรรณ โฉมจิน. (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- วัชรกร ชวดกลางลา. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิระ บุตรฤทธิ. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิโรจน์ สุรสาคร. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ศราวุธ ความวัลย์, กชพร นานาผล และดาวรรุวรรณ ถวิลการ. (2560). ความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน : กรณีศึกษา โรงเรียนหนองพอกพัฒนาประชานุสรณ์ อำเภอหนองพอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารช่อพะยอม*, 28(1), 79-86.

- ศิริพร เพ็งพา. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริเกศ เพ็ชรขำ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศิริพร เพ็งพา (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสำนักทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). หลักการบริหารการศึกษา. บุ๊คพอยท์.
- สุทัศน์ นาคเวช. (2564). การบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน. วารสาร ศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย, 13(1), 458-478.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). การบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ สุระเพิ่ม. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2560). กระบวนทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาในยุคดิจิทัล. แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2548). การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในประเทศไทย และประเทศที่คัดสรร เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรปัญญา. (2561). กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอต๋อยเต่าเลิห์จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 12(2), 115-130.

- อมรภาค ปิ่นกำลัง. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรอนงค์ แจ่มจำรัส และชัยอนันต์ มั่นคง. (2565). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(3), 205–214.
- อัจฉรา วงษ์เอก. (2566). *องค์ประกอบส่วนที่อิงกับการจัดการศึกษา*. *วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย*, 5(1), 76-123.
- เอกนถน์ บางท่าไม้. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 403-406.
- Anthony, W. (1978). *Participative Management*. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of psychological test (5th ed.)*. Harper Collins.
- Hefferman, A.N. (1992). *Perceptions of Involvement of Parents and Community Members*. Harper Collin.
- Hill, C.L. (2001). *Community support for public school in Alabama*. Master's Thesis University of Maryland.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its marketing and value*. McGraw - Hill.
- Rideout, F.D. (1997). *School-Based Management for Small Schools in Newfoundland Labrador*. Dissertation Abstracts International, 57(8), 423–441
- Robbins, P. (1990). *Organization theory: Structure design and application*. Prentice – Hall.
- Swansburg, R. C. (1996). *Management and leadership for nurse managers (2th ed.)*. Jones and Bartlett.
- Tingil, M.K. (2015). *Participatory management and academic performance: a case of Public primary schools in keiyo sub county, elgeyo-marakwet County, kenya*. Management and Administration of Mount Kenya University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. Harper & Row.
- Yohe, S.W., & Hatfield, L. (2003). Moderating Factors in Participative Management. *Proceedings of the Academy of Organizational Culture, Communications and Conflict*, 7(2), 33–38.
- Yukl, G.A. (1981). *Leadership in Organizational*. Prentice - Hall.

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประจักษ์ฯพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวพัชรี แก้ววิสิการณ

ด้วยนางสาวธารณันท์ สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๕๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวธารณันท์ สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙-๔๕๖๒๑๑๑๔๔ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญรัตน์ ปันทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๑๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสันติดี ปล่องทอง

ด้วยนางสาวธารณันท์ สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๕๖๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวธารณันท์ สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๔๘๒๑๑๑๑๔ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๔๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวพัชรี แก้ววิสิการณ์

ด้วยนางจันทนา หมดมลทิน รหัสนักศึกษา ๖๕ป๕๔๖๒๐๒๐๕ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวินัยการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จิวณธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางจันทนา หมดมลทิน หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๒๔๐๘๗๕๘๘ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเฉลียว วิเศษศรี

ด้วยนางสาวธารนันทน์ สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕ป๕๔๖๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัณฑิตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวธารนันทน์ สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๔๘๒๑๑๑๑๔ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๕๐๕๖

ที่...อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๔๖

วันที่...๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง...ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุภัชฉาน ศรีเยี่ยม

ด้วยนางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๕๖๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัณฑิตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างควมสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๔๘๐๑๑๑๑๔ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๕๐๕๖

ที่...อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๙๗

วันที่...๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง...ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี

ด้วยนางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๕๖๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวินัยการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างควมสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๔๘๐๑๑๑๑๔ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๑๒๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดวงกมล เทศบาลนครรังสิต

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๕๔๖๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จักรวรรดิมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม โดยมอบให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางโสภา สีลาแยง

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๖๕๔๐๒๐๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันเสาร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางพัชราพร ราชโรจน์

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๖๕๖๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวกณิกนันท์ สุดยิทธิ

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๐๕๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวปณณดา ทองแก้ว

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๐๕๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฐวรัตน์ บันทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวพัชรี แก้ววิสิการณ

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๐๕๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัตน์ ปันทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวภัทรานุช สักโส

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๐๕๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปันทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นายเฉลียว วิเศษศรี

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๐๕๖๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัตน์ ปันทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๕๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นายอรรถวิทย์ เทพโชติภณ

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๖๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญรัตน์ ปันทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ ยว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นายพุทธรัตน์ นัยวิกุล

ด้วยนางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๕๔๐๒๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันเสาร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองบางกะดี ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวธรรณัท สุขสมโภชน์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๔-๘๒๑๑๑๑๔ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๔๐๔๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

เรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

เรียนผู้เชี่ยวชาญ ที่เคารพ

ดิฉันนางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์ นักศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ทำการ วิจัยเรื่อง “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ความสอดคล้องตามคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ดังนั้นดิฉันจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้เชี่ยวชาญในฐานะที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี ได้กรุณาตรวจสอบและประเมินข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิคการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ซึ่งดิฉันจะได้นำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวมทั้งคำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ของท่านผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้ผลการวิจัยดังกล่าวบังเกิดผลดี และเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้วิจัย

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(สำหรับประกอบการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
โดยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาว่าข้อความดังกล่าวเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรือไม่

ขอแสดงความนับถือ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง

1. การประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน
- 1.2 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของสถานศึกษากับชุมชน
- 1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถามมีความตรงตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความตรงตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี

คะแนน -1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความตรงตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี

3. แสดงความคิดเห็นในช่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความประเด็นคำตอบ ซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 – 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5 – 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

5. ตำแหน่ง

☐ อธิการ

☐ ครูผู้ช่วย

☐ ครู คศ.1

☐ ครู คศ.2

☐ ครู คศ.3

☐ ครู คศ.4 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ของสถานศึกษากับชุมชน

แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ของสถานศึกษากับชุมชน		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1. ด้านการให้บริการชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่สั่งงามของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้คำปรึกษาทาง วิชาการ การจัดอบรมความรู้ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน และจัดให้บริการและอำนวยความสะดวก ในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสถานศึกษาจัดให้มี กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน					
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรม ต่าง ๆ				
2	สถานศึกษาส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรมที่สั่งงามของท้องถิ่น				
3	สถานศึกษาร่วมให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัด อบรมความรู้ให้กับชุมชน				
4	สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน				
5	สถานศึกษาจัดให้บริการและอำนวยความสะดวก ในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาใน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน				
6	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่ นักเรียน				
7	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการหารายได้เพิ่มเติม แก่นักเรียน				

แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ของสถานศึกษากับชุมชน		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนโดยมีวิธีการศึกษาความต้องการของชุมชนกำหนด นโยบาย การวางแผนงาน และมีการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้านสถานศึกษาเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
8	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา				
9	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน				
10	สถานศึกษาประสานงานกับชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา				
11	ผู้นำชุมชนสามารถเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของสถานศึกษา				
12	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน				
13	สถานศึกษาเป็นพื้นที่อบรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน				
14	สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ				

แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ของสถานศึกษากับชุมชน		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน การชี้แจง การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ โดยการจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารกับชุมชน อย่างเหมาะสมและทันสมัย ทั้งการจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชนตลอดจนมีการจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและ ชุมชน รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อพัฒนาปรับปรุงสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
15	สถานศึกษาให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญแก่ชุมชน				
16	สถานศึกษาชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ ชุมชนทราบ				
17	สถานศึกษาจัดระบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการ สื่อสารกับชุมชนอย่างเหมาะสม				
18	สถานศึกษาจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย ในการสื่อสารกับชุมชน				
19	สถานศึกษาการจัดทำป้ายนิเทศ ป้ายประกาศต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับชุมชน				
20	สถานศึกษาจัดประชุมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความ เข้าใจระหว่างสถานศึกษาและชุมชน				
21	สถานศึกษาจัดรับฟังความคิดเห็นของชุมชนเพื่อ พัฒนาปรับปรุงสอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน				

แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ของสถานศึกษากับชุมชน		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
4. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและส่งเสริมการศึกษา โดยชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน รวมถึงการจัดหาทุนการศึกษาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ การร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม					
22	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา				
23	สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันส่งเสริมการศึกษา				
24	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน ให้กับสถานศึกษา				
25	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน				
26	ชุมชนสามารถจัดหาทุนการศึกษาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้				
27	ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา				
28	สถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม				

ตอนที่ 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารแบบมีส่วนร่วม		ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางเดียวกันและลดความสับสน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนงานและกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของในเป้าหมายและผลลัพธ์ร่วมกัน ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมขององค์กร					
29	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน				
30	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันส่งผลให้ทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางเดียวกันและลดความสับสน				
31	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่นมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน				
32	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่นมีการวางแผนงานและกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจร่วมกัน				
33	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันส่งผลให้ทุกคนมีความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน				
34	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันช่วยให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของในเป้าหมายและผลลัพธ์ร่วมกัน				
35	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมขององค์กร				

การบริหารแบบมีส่วนร่วม		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2. การไว้วางใจกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น มีการสนับสนุนและให้โอกาสซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องมีการควบคุมหรือกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด การไว้วางใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจในความร่วมมือของบุคลากร รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและการแสดงความสามารถในการทำงานอย่างอิสระ ซึ่งส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น มีความสัมพันธ์ที่ดี และเกิดความภักดีต่อองค์กร					
36	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น มีการสนับสนุนและให้โอกาสซึ่งกัน และกันในการปฏิบัติงาน				
37	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนมีความไว้วางใจต่อกันโดยไม่ต้องมีการควบคุมหรือกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด				
38	การไว้วางใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจในความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชนในท้องถิ่น				
39	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ				
40	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนในท้องถิ่นแสดงความสามารถในการทำงานอย่างอิสระ				
41	การไว้วางใจกันต่อกันส่งผลให้การทำงานของทุกฝ่ายเป็นไปอย่างราบรื่น				
42	การไว้วางใจกันต่อกันส่งผลทุกฝ่ายมีความสัมพันธ์ที่ดีและเกิดความภักดีต่อองค์กร				

การบริหารแบบมีส่วนร่วม		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องคือ ครู และประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการประชุมเพื่อนำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินงาน การริเริ่มโครงการต่าง ๆ กระบวนการนี้ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสามารถทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบมากขึ้น รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน					
43	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา				
44	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา				
45	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนนำเสนอความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ				
46	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและประชาชนให้ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการริเริ่มโครงการต่าง ๆ				
47	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบร่วมกัน				
48	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบมากขึ้น				
49	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน				

การบริหารแบบมีส่วนร่วม		ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความเป็นอิสระต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มความคิดสร้างสรรค์กับการทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องถูกควบคุมหรือจำกัด เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สนับสนุนด้านทรัพยากรแก่ครูในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์มาพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่					
50	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นอิสระต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน				
51	การให้อิสระในการปฏิบัติงานช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มความคิดสร้างสรรค์กับการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
52	การมีอิสระในการปฏิบัติงานต้องไม่ถูกควบคุมหรือจำกัดความคิด				
53	การมีอิสระในการปฏิบัติงานช่วยกระตุ้นให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ				
54	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนด้านทรัพยากรแก่ครูในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม				
55	ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์มาพัฒนา ปรับปรุงและส่งเสริมการปฏิบัติงานในสถานศึกษา				
56	การมีอิสระในการปฏิบัติงานช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่				

ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค
เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย ระยะที่ 1

การประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความต้องการจำเป็นฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น
ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนใน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ คำตอบของท่านมี
คุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัย ซึ่งการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้เพื่อสรุปผลการวิจัยเป็นภาพรวม
เท่านั้น ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์จะช่วยให้
ผลการวิจัยเกิดคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3. แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมินครั้งนี้

นางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)

สาขาวัตกรรมการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความประเด็นคำตอบ ซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 – 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5 – 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

5. ตำแหน่ง

☐ อัตราจ้าง

☐ พนักงานจ้างตามภารกิจ

☐ ครูผู้ช่วย

☐ ครู คศ.1

☐ ครู คศ.2

☐ ครู คศ.3

☐ ครู คศ.4 ขึ้นไป

แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ของโรงเรียนกับชุมชน		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน											
4.1	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของ สถานศึกษา										
4.2	โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ชุมชนเพื่อร่วมมือกันส่งเสริมการศึกษา										
4.3	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้า มาช่วยเหลือในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน										
4.4	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็น วิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้และแนวคิด ต่างๆ แก่นักเรียน										
4.5	ชุมชนสามารถจัดหาทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียนได้										
4.6	ชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่ง เรียนรู้ให้นักเรียนได้										
4.7	ชุมชนร่วมวางแผนกิจกรรมและการจัด การศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับโรงเรียน										

ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวธารนันท์ สุขสมโภชน์

วัน เดือน ปี เกิด 27 พฤษภาคม 2538

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2562 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาชีววิทยาและ
วิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 171 ถนนรังสิต นครนายก 33 ตำบลประชาธิปไตย
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

